

ЛЯ ГВАРДІЯ СВАРИТЬСЯ ЗО СУДАМИ

НЮ ЙОРК. — Посадник Ля Гвардія заявив, що з ньюйорськими судами треба конче щось зробити, бо в них нема порядку. Вони втручаються в такі справи, які до них не належать; в них є багато таких урядовців, що не виконують як слід своєї роботи. Ті урядовці на свої посади дісталися при помочі політичних маніпуляцій. Через те удержання ньюйорських судів дуже багато коштує. Вкінці, говорив Ля Гвардія, в ньюйорських судах нема ні одної авторитетної особи, яка могла б відповідати за ціле ньюйорське судівництво. Кожний суддя є сам авторитетом для себе.

РЕПУБЛІКАНЦІ ХОЧУТЬ ВІДКОЛОТИСЯ ВІД „ФУЗІОНІСТІВ“

НЮ ЙОРК. — Голова ньюйорського републіканського комітету, Джан Дейвис, заявив, що републіканці повинні відколоти від „фузійоністів“, до яких належать демократи, соціалісти, комуністи і так звана „партия праці“. У спілці з ними републіканці далеко не зайнуть, говорив він. Виборці є незадоволені з тої злуки і вони очікують від републіканського проводу розриву зо соціалістами і комуністами.

ВОЛЕС ПІДДЕРЖУЄ „ПОМП ПРАЙМІНГ“

ОМАГА. — Секретар хліборобства, Волес, у своїй промові піддержував політику президента, яка шляхом грошових витрат прямує до оживлення бізнесу. Він сказав, що ми тепер живемо в зовсім новім світі і це є омшню осуджувати нинішні відносини передовими мірами. Якби нешесмени нині з цього собі добре здали справу, то Америка вступила б в нову добу великого добробуту, говорив він. Бізнесмени нарікають, що уряд робить їм економічну конкуренцію. Уряд радо вступить їм з дороги, говорив Волес, але вони мусять дати доказ, що при помочі їх приватної ініціативи економічна система буде добре функціонувати. Якдовго вони не можуть дати ради, так довго уряд мусить втручатися до бізнесу, щоб не дати міліонам людей погинути з голоду.

ДОЛИНА ТЕНЕСІ ОСЕРЕДКОМ ВОЄННОГО ПРОМИСЛУ.

МОСЛ ШОВЛС (Алабама). — Долина Тенесі в якій уряд здвигнув цілий ряд шлюз і побудував динамо-станції, правдоподібно стане на випадок війни осередком воєнного промислу. Бо не лиш державні, електричні будуть засобляти промислові заведення електрикою, але також в тій околиці є побудовані хемічні фабрики, які нині виробляють штучні погної. Їх дуже легко переробити на виробні динаміту. Крім того долина Тенесі міститься в осередку краю і відносно забезпечена від ворожих нападів.

СВАРКА В ПОЛІТИЧНИХ КРУГАХ ФІЛІДЕЛЬФІ.

ФІЛІДЕЛЬФІЯ. — В політичних філїдельфійських кругах виринула у звязку з номінацією кандидатів на губернатора сварка, яка готова закінчитися скандалом. Противники теперішнього губернатора Ірля закинули йому, що він побирав хабарі від будівельного контрактора МекКлуского, який від стейтового уряду діставав міліонові контракти на публичні роботи. Ірля признався, що мав певні особисті фінансові трансакції з МекКлускім, але в тому нічого злого не було.

ГЕНІЯЛЬНІСТЬ — ЦЕ ДУШЕВНА НЕДУГА.

НЮ ЙОРК. — Шотландський професор Гендерзон, що перебуває тепер в Ню Йорку, виголосив ще один відзив, в якому сказав, що геніяльність це фактично певна душевна недуга. Геніяльні люди не є нормальні. Вони розвивають в геніяльний спосіб свої здібности в певному напрямку тому, бо вони відчують, що їм чогось бракує в іншій напрямку. Далі він говорив, що в кожній суспільности є велике число душевно хорих людей. Їх можна поділити на три груби групи: на таких, що дуже агресивні, заціпні, наступуючі; такі, що дуже пасивні, без життя, мертві; і на таких, що дуже працюваті, активні. Генії виходять з тої третьої групи.

РУЗВЕЛТ ОДОБРИВ АНГЛЮ-ІТАЛІЙСЬКИЙ ДОГОВІР.

ВАШІНГТОН. — Президент Рузвелт на пресовій конференції одобрих політику англійського прем'єра Чемберлейна і його порозуміння з Італією. Він сказав, що практика показує, що та політика доводить до успокоєння Європи, а тим самим вона показує розумною.

АНГЛЕЦЬ ХВАЛИТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ ХЛОПЦІВ.

НЮ ЙОРК. — До Ню Йорку прибув англійський тілесний виховник Іванс враз з групою англійських хлопців, щоб оглянути тілесне виховання американських хлопців. Він хвалив їх здоров'я.

УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКЕ ВИСТАВОВЕ ТОВАРИСТВО ДО УКРАЇНСЬКОГО ЗАГАЛУ В АМЕРИЦІ!

ГРОМАДЯНИ, ГРОМАДЯНКИ: УКРАЇНЦІ І УКРАЇНКИ!

Український народ тепер бездержавний. А як такий не має змоги виявити на Рідних Землях своїх творчих сил великими подвигами. Та ніхто не може спинити нас у вияві наших народних сил у творчій культурній, мистецькій та організаційній праці отут на американській землі. Американська частина українського племені мусить засвідчити свою життєздатність та показатися гідною користати з тієї волі, яку дає їй славна й велика Земля Вашингтона. Із праці, творчости, енергії й спосібности Американської України будуть судити на всесвітньому суді-джері — життєздатність, спосібність та культурно-цивілізаційну вартість усього українського народу.

Американським українцям напроляється нагода виступити перед всесвітнім форумом уже незабаром. У місяці квітні 1938 р. розпочнеться у Ню Йорку Світова Вистава з нагоди святкування Америки 150-ліття інавгурації першого американського президента, Джорджа Вашингтона, й затвердження американської конституції. Це буде вистава, якої ще світ не бачив. У ній беруть участь майже всі народи світу. Кожен народ хоче показати тоді своє право на існування, на культурну місію, на провід у великому всесвітньому русі.

Очевидно, що й ми, українці, що вважаємо себе за самостійну і культурну націю із правом на самостійне існування у своїй майбутній державі, мусимо взяти участь у цій Світовій Виставі з такими національно-культурними осягами та масовими виступами, на які нас стати.

Оце посягання на належний нам виступ у Світовій Виставі — це не прихва одилиць, а переконання зорганізованих широких кол українського громадянства: старих ветеранів імігрантів та молодого покоління, без огляду на організаційні, станові та групові різниці.

На заклик чотирьох передових допомогових українських організацій, тобто Українського Народного Союзу, Українського Робіничого Союзу, Провидіння та Народної Помочі зібралися в Ню Йорку в неділю, 27-го березня 1938 р., 148 делегатів та представників українських осередків, стейтових та місцевих товариств та організацій із стейтів: Ню Йорк, Ню Джерзі, Пенсильвенія та Конетикот і одностало рішили взяти у Світовій Виставі таку участь, на яку дозволяє нашому громадянству найвище напруження його сил. Оці делегати вибрали зпоміж себе Український Комітет Світової Вистави для введення в життя цієї ухвали, а цей комітет рішив заікорпорувати себе як законну корпорацію для більшій відповідальности і лекпної контролю цілого громадянства, під назвою UKRAINIAN AMERICAN EXPOSITION ASS'N., і вибрав зпоміж себе ділову есекютиву і звязав відразу до праці, щоб наладити в час усе потрібне.

Загальні плани праці поділені на дві частини: 1. Створити Український Відділ на самій виставі, 2. зорганізувати масові українські мистецькі виступи у виставовім стадіоні, але такі, що могли б задивувати велику Америку.

Щоб як слід виконати таке велике завдання, виставова українська корпорація мусить мати видатну підтримку всього українського громадянства. Підтримка мусить бути впершу чергу моральна, значить громадянство повинно бути готове йти за закликами й закликами своєї виставової корпорації й узяти участь вже в самій підготовній роботі. Не лише старше громадянство, але й молоде покоління українського роду. Волночас із моральною підтримкою треба дати й відповідну матеріальну допомогу, бо ніякі плани не можуть бути виконані без грошових дарів та жертв. Коли не буде одної і другої підтримки громадянства, тоді даремні зусилля і плани корпорації.

Ось тому в таку важну хвилину кличемо до Вас, славні й патріотичні американські українці й українки, поодинокі й збірно; до Вас, здійсцільовані громадяни й громадянки, зорганізовані в товариствах, братствах, сестрицтвах і парохіях; до Вас, учасників ріжних парад, зібрань та масових віч чи здвигів: Дайте працю й жертву, на яку лише Вас стати! Слідкуйте пильно за нашими зусиллями й закликами й беріть у них участь! Нехай на часок вся американська Україна переміниться в одно збірне роботяще й жертвенне тіло, що змагає до великої мети!

Коли буде в усіх нас спільна думка, завзяття й взаємне довіра, тоді прийде й бажаний успіх праці.

Ню Йорк, Н. Й., дня 10-го квітня 1938 р.

УПРАВА І ДИРЕКЦІЯ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОГО ВИСТАВОВОГО ТОВАРИСТВА:

Дмитро Галичин, голова
Кирило Піддубчишин, заступник голови
Анна Воробець, заступниця голови

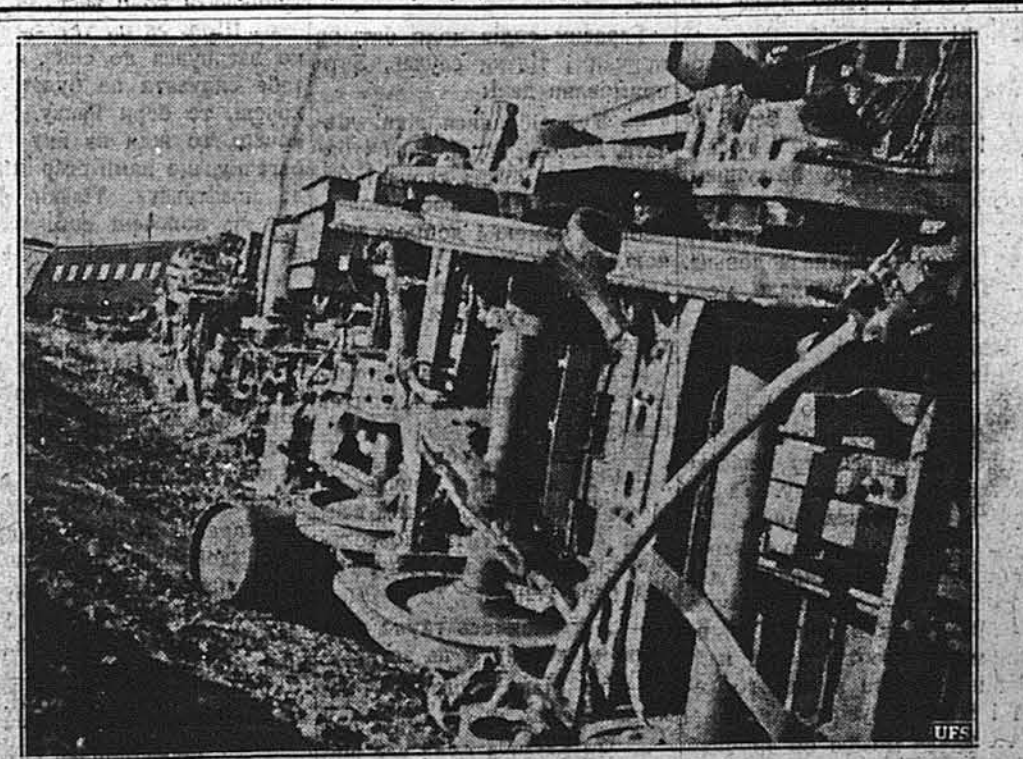
Микола уршко, скарбник
Д-р Семен Демидчук, секретар
Володимир Різник, заступник секретаря
Степан Шумейко, заступник секретаря

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:

Антін Маланчук, стейт Конетикот; д-р Володимир Галан, стейт Пенсильвенія; Анастасія Варнер, стейт Ню Джерзі; Анна Середова, стейт Ню Йорк; Іван Коцюбинський, стейт Ню Йорк.

ЧЛЕНИ: Із стейту Ню Йорк: Стефанія Абрагасовська, Марія Боднар, Михайло Близник, Марія Возняк, Ілля Гузар, Михайло Галан, м-р Володимир Душник, Михайло Заверуза, Степан Ковальчук, Степан Курляк, Євген Ляхович, Михайло Пізнак, Омелян Ревюк, Марія Скубова, Плятон Стасюк, Василь Цілиник, Волод. Череватюк, Степан Ярема. Із стейту Ню Джерзі: Михайло Борис, Стефанія Галичин, Теодосій Каськів, Марія Кусий, д-р Лука Мишута, Ірина Данилович. — Із стейту Пенсильвенія: Степан Слободян. — Із стейту Конетикот: Олександр Мерешак.

Чеки й грошові перекази (моні ордери) виписувати на імя: NICHOLAS MURASZKO, Treasurer.

ТАКЕ МОЖЕ ТРАПИТИСЯ КОЖНОМУ З НАС.

Зломана шина була причиною цієї катастрофи на залізничній дорозі підприємства „Юніон Пасифік“ 43 милі на південний захід від Лас Вегас, у стейті Невада. Сім осіб було тяжко раних. Передні вози, що перевернулися, це реставраційний віз і віз для курців. Задні вози лише вискочили з шин.

ЗАБОРОНЯЮТЬ СКЛАДАТИ ДРІБНІ ОЩАДНОСТІ

ЛЬВІВ. — Польська влада не дозволяє українцям щадити гроші. Виглядало б це на брехню, або на жарт, якби про це не писав отверто д-р Кость Левицький, один з найважливіших, довголітніх, політичних провідних українців у Галичині. А пише він про те в „Ділі“ з 3. квітня 1938 р. і починає свою статтю такими словами: „В останніх днях діждались ми нової заборони: збирати і складати дрібні ошадности“. Далі пише д-р Левицький, що по світовій війні культурні держави світа почали щороку відбудувати свята ошадности, проголошуючи, що масова ошадність народів є основою господарности і добробуту. Таку пропаганду веде і Польща при помочі спеціально для цієї цілі заснованих товариств „Ошадність“. Українці вели досі таку акцію з перешкодами польської влади, але всаки вели. А тепер польські старости зачинають забороняти українцям вести навіть і ту акцію ошадности. Значалося заборонами в Перемишлянщині, а відтак в Калущині й Теребовельщині, а тепер вже перенеслося це лихо й на інші повіті.

ГЕН. ФРАНКО КАЖЕ, ЩО ВИГРАВ ВІЙНУ.

БУРГОС (Еспанія). — Як вірити тому, що говорив через радіо ген. Франко, то громадянська війна в Еспанії вже скінчена. Побідником вийшов ген. Франко. Він казав, що кожний дальший опір з боку червоного еспанського уряду це даремно й невинно пролита кров. Заявив, що червона армія уже не спосібна ставити опір. Казав, що на совісті червоного уряду тяжить 400,000 замордованих жертв, які загинули тільки за те, що „вірили в Бога і Рідний Край“.

ОСТЕРІГАЄ ДЕМОКРАТІЇ.

Ген. Франко казав далі, що він не має жалю до демократії світа, що підпирали червоний еспанський уряд. Але остерігає їх перед тим, що може прийти час, що й вони опиняться в такім самім положенню, в яким опинилася Еспанія і будуть мусіти боротися з червоною небезпеккою так, як прийшлося з нею боротися Еспанії. Франко заявив далі, що він не має довіри до ліберально-демократичного правління, бо бачив на власні очі, яку велику шкоду заподіяло це правління Еспанії.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПОЛІТИЧНИЙ КОМІСАР.

МАДРИД. — Червоний еспанський уряд назначив сеньора Гернандеза, бувшого міністра освіти, начальним політичним комісарем над п'ятьма червоними арміями. Гернандез є одним з найвизначніших еспанських комуністів.

ЗАНОСИЛОСЯ НА ФАШИСТИВСЬКУ РЕВОЛЮЦІЮ БУКАРЕШТ.

— Арештовано коло 2,000 членів фашистської організації „Залізна Гвардія“. Провідника фашистів Кодреану посаджено до тюрми. Всіх їх обвинувачують у заговорі довести в край до державного перевороту. Фашисти мали підказу Великодня привати короля і уряд і їх увязнити, а заразом проголосити Ромунію фашистського державою. Іншими словами: хотіли зробити з Ромунією те, що в своїй часі Мусоліні з Італією, коли відбув похід на Рим. Фашисти мали також в замірі вбити Магду Люпеску, любов короля Кароля, що є жидівського роду.

ПОСЛУХ ГІТЛЕРОВІ.

БЕРЛІН. — Протестантські пастори мусять тепер складати присягу лояльности Гітлерові, або покидати свої становища.

ЗАГИНУВШИ В ЧЕРВОНІЙ ЕСПАНІЇ.

ВАТИКАН МІСТО. — Ватиканський урядовий орган подає, що в червоній Еспанії вбито 1,379 священників і членів монаших чинів. Це є вбиті на прикази червоного уряду. В тім нема вчислених світських священників, що загинули у великому числі.

ГАБСБУРГИ ЗРАДНИКАМИ.

БЕРЛІН. — Міністер пропаганди Геббельс визнає через радіо німецький народ святкувати 49-літні, уродини Адольфа Гітлера „символу воскресення німецького народу“. При тій нагоді сказав, що за влади Габсбургів Гітлера арештовано в Австрії за його пропаганду злуки Австрії з Німеччиною. Далі Геббельс назвав Оттона Габсбурга, претендента на австрійський престол, утікачем і злочинцем, сином зрадника, потомком того габсбурського дому, в якому зрада була навіть підчас світової війни — звичаєм.

ПОКИДАЮТЬ ЕТІОПІЮ.

ПРАГА. — І демократична Чехословаччина пішла слідом за іншими державами і визнала Етіопію складовою частию італійського королівства.

НА ВСЯКИЙ ВИПАДОК.

ПРАГА. — Німеччина покликала до служби всіх своїх військових старшин, що служать в ріжних краях. Таке подають з Берліна.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Co., Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакції не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Укр. "Свобода": BERGEN 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BERGEN 4-1018.
4-0807.

3 Канаді належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НЕМА КОМУ ОБІЗВАТИСЬ

Всюди пишуть тепер про судетських німців, що є їх понад три мільйони в Чехословаччині. Від кількох тижнів тяжко знайти такий день, щоб в нім не було щось про них в американській пресі. Правда, це не вони самі зробили себе такими важними, а зробив їх важними Гітлер, а властиво теперішня Німеччина. Бо коли пишуть про судетських німців, то тому, що виходять з того заложення, що це вони стануть притокою до розбивання Чехословаччини. Та ми про те говорити не будемо, бо це й так є, на всякий випадок, питання будучості. Зате говоримо про те, що є актуальним і що сповнюється.

Положення німців в Чехословаччині є того роду, що німцям може покінчити всі науки, включно до найвищих, у своїх власних німецьких школах, не будучи ніяк примушеним вчитися мови держави, в якій живе. Значить, що може обійтися в Чехословаччині — без чеської мови. Наводимо цей крайній приклад тільки на те, щоб вказати, яка є страшна різниця між положенням німців в Чехословаччині й положенням українців в Польщі. Бо хоч українців у Польщі є двічі стільки, що є німців в Чехословаччині, то вони, як відомо, не мають навіть чистої української народної школи, а вже цілком не мають свого університету. А щоб українцям дістати якусь посаду, то тепер замало бути льоляним для Польщі, бо вона вимагає ще й зміни обряду, або явного національного відступництва. Не хочемо перебільшати цього, а тільки стверджуємо, що такі речі діються, бо їх виносить на денне світло день за днем українська преса, яка виразно підкреслює, що польщіти українців — стало вже в Польщі системою, як в польським громадянстві так і в уряді.

Але також і не про те хочемо говорити. Бо цікавлять нас ті нові поступки, з якими чехословацький уряд тепер підходить до судетських німців. Цікавить нас і те, що англійські газети таки виразно доводять Чехословаччині піти німцям на руку і задовольнити їх бажання щодо повної автономії. А цікавить нас те все особливо тому, що воно сталося доперва тоді, як Гітлер публічно обстав за німцями поза Німеччиною, а зокрема за судетськими німцями, коли заявив, що вони є німецька кров, яка є дорога Німеччині, та що Німеччина не дозволить, щоб тій німецькій крові діялася кривда.

А тепер подумаймо: Якаби була наша доля під Польщею, Румунією чи Чехословаччиною, колиб ми мали правдиво вільну Україну хоч на тих землях, що є тепер під Советами? Як легше було б жити нашому народові й під займанцями, якби московська потвора не сиділа в Києві й не панувала над Україною, і якби не спинала Україну піднести голос в обороні своєї крові, що тече в Польщі чи деінде. Та Москва не відозветься. Бо вона хоче смерті українського народу, а не його життя.

Я. Голубецький.

ПОРАДИЛИ СОБІ

(Оповідання).

(7)

Двері до сіней були відчинені, бо в світлиці була думка. Спертий об одвірок стояв парубок, один з приятелів молодого. Той Микола Духнич стояв так, що Яцко не бачив його. В світлицю увійшла Ганка. До неї зараз приєднався якийсь парубок, приятель Гарасима і ним підісланий. Побачивши це, Яцко встав з крісла і проголотився до Ганки. Всунавшись між неї й парубка, відпихнув його рукою від дівчини. Вже було би прийшло до бійки. В тій хвилині від сіней роздався крик:

— Хлопці, до Деренки! Там б'ється за ризу дружку!

Всі зрозуміли, хто то та риза дружка. І Яцко зрозумів, що то його любка, руда Рузська. Яцко ливив Ганку і вискочив з хати. Миколу Духничу всі обконали і питали:

— Ти був там? Вже б'ється? — Я там цілком не був і чи вже б'ється, не скажу, — відповів Духнич. — Я збрехав, щоб Яцка викурити звідси. На цій веселю бійки вже не

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА В ЛАБЕТАХ МОСКВИ

Чехословаччина не належить до цілком малих держав, бо має 15 мільйонів людності, а в Європі є цілий ряд держав, що мають заледви по 2 мільйони або й ще менше. Однак її положення географічне є дуже недобрим, а по прилученню Австрії до Німеччини стало ще гірше. Німеччина оточує її від півночі, заходу, а частинно й від півдня. Польща оточує її зі заходу, а частинно (Словаччину та Закарпатську Україну) від півночі, — а Мадярищина також частинно (і також Словаччину та Закарпатську Україну) від півдня.

Всі ті держави є ворожо настроєні проти Чехословаччини, а навіть зазіхають на значну частину її земель, бо навіть і Польща виставляє свої претенсії. Живек на Шлезьку за Ользою, а почасті і на Моравах біля сто тисяч поляків.

Коли би часи були мирні і не було таких національних заколотів, які тепер в Чехословаччині панують, то життя прилило б як за блаженної пам'яті Австрії, коли то також були національні змагання, але без великого загострення і без великої пристрасті. Але тепер відносини засадничо змінилися. Головно від хвили, коли Гітлер захопив Австрію, і заявив, що великий нарід не може байдуже глядіти на те, як його землякам в другій державі робиться кривда.

Стало ясным, що найближчий крок Гітлера готов бути звернений на німецьку частину Чехословаччини, бо він голосить, що кожний нарід прямує до того, щоб бути разом, в одній державі. І це є просте право природи. Тому ніякі договори версайської, ризької чи тріанонської не зможуть стати з успіхом на дорозі того природного гону. Може його здійснення тривати навіть кількадесять літ (як напр. було з Італією), однак остаточно воно мусить здійснитись.

Так отже буде і з таким великим, сильним і самосвідомим народом як німецький.

Чехи, знаючи про те й притиснені з усіх сторін, мусіли думати про ряттунку, а сподіваючись вже давно такого розвою подій, вони вже за-

здагеліть постаралися про союзників.

Ними мали бути переді всім члени великої антанти — зокрема Франція та Англія, котрі годинно причинилися до будови чехословацької держави. Однак ті держави хоч і могуті — але далекі. Тому треба було зліпити союз з ближче лежачих і ближчі заінтересованих держав, а тими були Чехословаччина, Румунія та Югославія. Вони при мирних переговорах позабирали від Угорщини велику силу земель. Угорщина очевидно хотіла бо їх знову відзискати.

Та союз тих трьох держав — мала антанта — не хоче допустити до того. — Однак тепер, коли Чехословаччина є загрожена таким велитнем як Німеччина, котрій прибігає на поміч ще й Мадярищина, то показується, що на малу антанку числити годі, бо Румунія загрожена вічними внутрішніми несупокоем, а Югославія намагає з Італією, союзницею Німеччини.

А Франція? Вона сама у великих клопотах. Щоби французи хотіли наставляти грудь за Чехословаччину — це неправдоподібно.

Лишається ще Англія. Та ми чули недавно промову її прем'єра, а в ній не було навіть іскорки надії для Чехословаччини. А зрештою: що сказали б доміни? Для якої ідеї мали би вони вимушувати у нову велику війну?

І так лишився для Чехословаччини один вихід: союз з С. С. Р. а, властиво з найбільшою деспотією, яку світ видає.

Це чехам прийшло дуже легко, бо вони вже від десяти років просто захопані у всьому, що московське. І тому їм всьому одно: Нікола Тимочкаєвич чи Сталін. Вправді покійний президент Масарик старався їм те московство бодай троха з голови вибити, але не ішло. Такі засліплені москвофіли як Крамарж та Кильофач взяли верх, а хоч Крамарж вже помер, то його і Кильофачі органи, з любов'ю до кацалства, далі чинять на українців і представляють їх слугами Берліна.

Отже, коли нема Ніколушки, то є Сталін. І від нього сподіваються чехи воєнної (?) допомоги проти німців.

Ось недавню помітив лондонський „Дейлі Телеграф“ таку депешу з Москви:

„Тут ведуться тепер переговори між генеральними штабами Советів і Чехословаччини. Совети могли би післати на поміч чехам велике число літаків, які могли би перелетіти понад Румунією (якщо би Румунія їх не зістрілила. — І. Н.). Щодо сухопутних військ, то договір (який? — І. Н.) іще в силі. Тому на підставі 16-го артикулу Польща і Румунія повинні (?) перепустити через свою територію війська, що йдуть на поміч нападених держав. Однак шлях з Советів через Румунію дуже невигідний. Очевидно вигідніший шлях через Польщу. Та про це докладніше з'ясується з Москви дуже трудно“.

Це донесення кореспондента „Дейлі Телеграм“, виглядає на якусь казку. Бо як можна серйозно думати про перемарш військ через чужі землі (договори про це нікому незнані!) або хочби лиш про перелетіти через них, та заразом припустити, що німці, маючи просто під боком Прагу, уже в перших годинах війни її не нападуть? Але у страху великої очі. Тому він часто хоче бачити ряттунку і там, де він цілком неможливий. І ось тому надії чехів звернені тепер на Совети, на большевиків. А вони певно дадуть Чехословаччині в потреби таку військову допомогу як її недавно дали Литві! Зате Совети, користаючи з чеського страху, беруться до опанування самої Чехословаччини. І підмінують її комунізмом.

Большевицьке розпаношення в Чехословаччині є правдивою небезпекою не лише для чехословацької держави, але і для інших держав осередньої Європи! Не забуваймо, що в жадній сусідній державі не мають комуністи права і змоги явного розвою, бо ані в Німеччині (в недавній Австрії також ні), ані в Мадярищині, ані в Польщі. Лише в Чехословаччині вони просто розпеліються, а недавно скликали біля 800 публичних зборів, протестуючи проти політики Генліяна, що пре до злуки з Німеччиною.

Комуністи приготувують явну революцію в Чехословаччині і в сусідніх державах. І це повинна собі уявити чехословацька влада і відповідно до того поступати, коли не хоче, щоб цілий культурний світ признав її за співвинну в

роздуванню советської революції.

До часу Гітлерівського перевороту в Німеччині, комуністичний Інтернаціонал розвивав свою діяльність в західній і осередній Європі при допомозі так званого „західно-європейського бюро“, що мало свій осідок в Берліні. Однак по закінченні перевороту зліквідовано той центр, а по дволітній вандрівці поселено його в 1935 р. в Празі, яко в найвідповіднішій місці для такої роботи.

Прага надавалася спеціально для такої революційно-комуністичної роботи, а то з таких причин:

1) Комунізм вважається в Чехах за рух законно дозволений, користає отже зі всіх конституційних свобод.

2) Чеська суспільність визначилася уже підчас цілої своєї історії нахилом до крайніх рухів, якими були колись гуситизм, таборитизм, а пізніше соціалістичні напрями;

3) Заключення договору між Прагою і Советами в 1935 р. та гостина Бенеша в Москві створили для комуністичної акції знамениту нагоду, а чехи тішилися, що можуть своєму союзникові допомогти до поширення своїх впливів і на сусідні держави. Зрештою празьке бюро Комінтерну поділено недовго потім на два відділи: один пішов до Парижа і зветься західно-європейським, а другий лишився в Празі як середньо-європейський. Цей відділ поширює свою діяльність на Мадярищину, Польщу, Румунію, Болгарію, Югославію та на полудневу Німеччину. Він виконує надзир над управління комуністичної партії в тих краях і має спеціальні реферати для кожної з тих держав. Референтами є комуністичні утікачі із них.

Через довгий час боронилися провідники чеської політики перед замітами інших державних урядів такими фразами, що ось-то „чехи відкинули комуністичну пропаганду і вмішування III-го Інтернаціоналу до внутрішніх справ“, що вони „зробили комунізмів в себе кінцець“ та „остаточно оборонились перед ним“. — Всьо це показалося неправдивим, а рахуючи Масарика „на здоровий чеський розум“ завів. Побідили долари, якими сипнула Москва, та маса комуністичних курсів, на яких і учители і ученики є добре оплачувані.

Для центральної Європи стає ясным, що Чехословаччина стала джерелом несупкою не лише через неупорядкування справи національних меншин, але ще більше через фактично виконувану роллю большевицького огнища, поширюючи свого огненні язика на всі сусідні і недалеки держави. Це огнище найбільше драгує Гітлера. І годинно проти нього звернені його погрози.

Іван Наконечний.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ БРОНСВІК, Н. ДЖ. Збори відділу 353 з причини Свят Воскресіння Христового відбулись у вівторок, 26 квітня, в призначній місці. — Н. Васильюк, секр.

Спізнився.

В парку. Місць. Соловейки. Настрій. Ромко цілує Івасю.

— Пане Ромку, а вам що сталося?

— Івасю, кохаю тебе вже від пів року.

— Ромку, — зітхає дівчина — і стільки часу ми втратили намарно.

Теперішність.

— Чому ти дала Петрові гарбуза? Він має бездорганну винуватину і блискучу будучину.

— Справді, мамо, — скаже донька, — але його теперішність є неможлива.

УРЯДОВА ПАРЦЕЛЯЦІЯ НА 1938 Р. У ТЕРНОПІЛЬСЬКІМ ВОЄВІДСТВІ

Воєвідський уряд у Тернополі почав із 15. квітня 1938 р. переводити в діло велику парцеляцію і колонізацію. Про величину того парцеляційно-колонізаційного плану говорять велика лічбиста, яку були розписали на 4. квітня на виконання 190 будишків і 129 криниць.

Нові колонії з приділом землі 5—7 гектарів повстають у кількості 27 у селі Вербова, повіт Тербова; 30 у громаді Колодрівка, повіт Заліщики; 61 у громаді Личківці, повіт Копичинці; 26 у громаді Залісся, повіт Чортків; 20 у громаді Будилів, повіт Бережани та 26 у Бродях. Речинець виконання робіт визначено на час від 15. квітня до 30. вересня 1938 р. Речинець виконання достав визначено на час від 15. квітня до 30. червня 1938.

Колоніст, що спроваджується на таке господарство має вже все готове це й дістає довготермінову позичку на закупно живого інвентару чи інших потрібних у господарстві річей.

Один українець мав на заміну таку пригоду. У вагоні, в якому він їхав, їхали два молоді мазури і спиталися його:

— Проще пана, чи далекіше до тих Залешчик.

На те українцеві:

— То панове певне не туйтеїсь?

— О, ми аж зза Жешова. Нас обидвох вибрала наша громада як делегатів, бо ми юж біли в свеці, білими в Немчех і ве Франції. В нашій всі ужонд пшєпровадза пшшмусове сцалєне (комасацію) і кого пшшзначон, же ма ехаць на всхуд мусі ехаць, чи хце чи не. То наша весь вислала нас як делегатів, абисми огльонднєлі те кодоніє. Ми мами гасло, на подставє якого мами там зглосьіє сен у нашого інженєра, бо пшєцєж ктось інни мул би подшшцє сен под колоніста. Кажди колоніста достає ксьонжечкен з поучєнями, як ма сен односіць до тамтєйшєй людносці, що ма мувіць, що не.

ЯК ЗАПОРОЖЦІ ПЕРЕЙШЛИ ДО АВСТРІЇ.

Після другого зруйнування Січі в 1785 році запорожці пішли головню до Туреччини і там заснували Нову Січ. Частина запорожців, числом 8,000 просили австрійського капітана Бедеуса, щоб їх прийняли в австрійську державу та дозволили їм поселитися при турецькій границі. Вони обіцявали піддасити всяким приказам австрійських офіцерів, лише просили, щоб ооставили їм їх односторіт зброю, щоб їх не силували женитися. У воєнних часах годілились виконувати найнебезпечнішу службу, а в мирних часах бажали жити в якихнебудь місцях при границі Туреччини. Після довгих переговорів згодився цісар Йосиф II. на просьбу запорожців і надав їм землі вдовмі над рікою Тисою в Банаті.

Козаки, переселені до Банату (як їх описують німецькі історики) носили шапку з бурою юхто із зеленими вилогами, шовковий пояс, за поясом (обосічний) ніж, себто кинджал, на чоботах срібні, грубі остроги. З правого боку носили подорожню торбу; з лівого кашпур, при сідлі коня висіла шабля, а списа причеплена була збоку.

З переселення козаків велика частина вимерла нежонатими, інші поженилися та завели родинне життя.

ПРОТОКОЛ

З РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ

ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКЕ ВІДБУЛОСЬ У ДНЯХ ВІД 14-ГО ДО 18-ГО БЕРЕЗНЯ 1938 Р. В ДОМІ У. Н. СОЮЗУ ПІД Ч. 81—83 ГРЕНД СТРІТ, ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

(Докінчення звіту гол. рек. секретаря).

Організування нових членів.

Не зважаючи на те, що організація з кожним роком за-
проваджує різні удішення та полекші, організування но-
вих членів не поступає вперед у такому самому відношенні
й у такій самій мірі. От, наприклад, у 1937 році переведено
ухвалу щодо звільнення неграмотних і тут роджених членів
від передплати „Свободи”, підвищено суму посмертної за-
помоги до \$500 в класі I. молодечого департаменту, поши-
рено виплату дивіденд на всі класи нового роду обезпечен-
ня, звільнено відділи від оплат за різні відділові книги та
прибори, знижено відсотки від позичок на членських грамо-
тах з 6 на 4, збільшено організаторську нагороду за приед-
нання відповідного числа нових членів і т. п.

Це такі привілеї й полекші, якими не можуть виказатись
інші організації. Це такі привілеї, яких ми домагались і про-
які ми нераз говорили, що коли ми їх не дістанемо, то не
можемо приєднувати нових членів. Отже ті привілеї мали
улекшити нам організаційну працю, мали допомогти нам в
організуванні нових членів. А чи сталося так? Чи ми вико-
ристали як слід ті привілеї для пропаганди за приєднування
нових членів? Ми говорили про ті привілеї так довго, як
довго ми їх не мали. А коли ми їх осягнули, то забули про
те, що вони мали допомогти нам в організуванні нових Сою-
зових рядів.

Тому набудуче, коли ми хочемо думати про якісь нові
привілеї й полекші, то нам треба мати в першій мірі на ува-
зі, що всі полекші й удішення у нашій організації залежать
від нас самих. Ми держимо в своїх руках розвязку цієї спра-
ви. Ми можемо розвязати її тільки збільшенням Союзових
рядів, тільки збільшеною працею над організуванням нових
членів. Чим більше будемо діставати тих членів, тим біль-
ших привілеїв і полекш можемо сподіватись.

Щоб улекшити працю над приєднуванням нових членів,
головно з родженої тут молоді, то на минулій конвенції ухва-
лено, щоб розвинути й поширити серед молоді спортову
акцію. Також уповноважено головний езекутивний комітет
У. Н. Союзу вжити на цю ціль відповідну суму грошей. Де-
легати минулої конвенції, ухвалюючи таку постанову, вихо-
дили з цього заложення, що організування молоді в спортові
дружини під іменем і опікою У. Н. Союзу повинно причи-
нитися до поширення Союзової ідеї серед родженого тут
покоління. Бо кожна нова ідея, — а Союзова ідея є нова для
молоді — щоб могла прийнятися, мусить перейти відповідну
підготовну фазу. І власне одною з тих підготовних фаз мав
би бути спорт.

Нема сумніву, що роджена тут молодь має велике за-
милювання до спорту й що дорогою спорту можна збудити
в молоді більше зацікавлення У. Н. Союзом. Та йде про те,
звідки взяти гроші на ведення спортової акції. Бо колиб
ми хотіли закрити цю акцію на ширшу скалю та повести
її так, щоб вона справді принесла якусь користь У. Н. Сою-
зові, то з такою акцією будуть получені поважні видатки.
Бо коли братися до цієї справи й щоб вона могла бути
успішною, то її ведення і фінансування не можна обчислити
на рік чи два, але на роки.

У який спосіб поступають інші організації, які вже ве-
дуть спортову акцію? Звідки вони беруть гроші на її фінан-
сування? По провіренні цієї справи в кількох запомогових
організаціях показується, що майже всі видатки на ведення
цеї акції покриває саме членство тих організацій. Тільки
незначну частину видатків покриває головна каса, або інши-
ми словами, доплачує дещо до того, що члени складають.
Члени тих організацій платять, між іншими фондами, також
по кілька центів, звичайно від 3 до 5 центів місячно, на ве-
дення спортової акції та на творення спортових дружин. Ці
організації мають окремий фонд, до якого члени є обяза-
зані платити відповідно до конвенційних ухвал.

Як повести цю справу в нашій організації, то це нам
треба рішити на осьому річному засіданні головного уряду
У. Н. Союзу.

Закінчуючи свій звіт, згадаю ще раз, що коли ми ви-
казали в минулому році певний прибуток у загальному чи-
слі членів, то це сталося завдяки праці тих відділів, що бу-
ли тут згадані, а зокрема завдяки праці тих поодиноких орга-
нізаторів і урядників, які приєднали поважне число нових
членів. І тим усім працівникам належить від нас дійсна й
щира подяка.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО ФІНАНСОВОГО СЕКРЕТАРЯ-КАСІЄРА, Р. СЛОБОДЯНА.

Високоповажані головні урядники У. Н. Союзу!

Згідно з вимогами стейтових асекураційних департамен-
тів я зладив звіт про маєтковий стан У. Н. Союзу й
оцінку грамот з кінцем 1937 року, яке проголошено в органі-
зації, в „Свободі”, ч. 53, в понеділок, 7 березня 1938
р. Звіт проголошено по англійськи і в такій формі,
як цього вимагають асекураційні закони. Звіт складається
з 13 різних таблиць, і моїм завданням буде всі ті позиції
пояснити, щоб ми могли мати точний і вірний перегляд май-

на У. Н. Союзу. Мій звіт буде доповнений звітом головного
председника і головної контрольної комісії.

ANNUAL STATEMENT OF UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, 1937.

Income from January 1, 1937 to December 31, 1937.	Totals			
	Mortuary Fund	Nat'l Fund and Disability F'd	Orphans Fund	Juvenile Fund
Balance from Previous Year	\$3,467,236.20	\$84,183.52	\$206,598.37	\$399,019.94
Membership Fees actually received	390,348.22	5,056.86		
Assessments or premiums during first 12 months of mem- bership, of which all or an extra percentage is used for expense	12,969.86	20,227.56		
All other assessments or premiums	403,348.08	25,284.42		
Total received from members	522,219.07	1,629.57	6,684.50	9,634.88
Gross interest on mortgage loans less \$3,230.74 accrued interest on mortgages acquired during the year	36,684.70	500.00	2,235.87	3,362.50
Gross interest on bonds \$46,566.45 and dividends on stocks \$99.30, less \$2,957.68 accrued interest on bonds acquired during the year	9,938.17	92.79	128.13	4,310.00
Gross interest on loans and loans on certificates of members	1,400.58		7,877.26	9,096.11
Gross interest on deposits in trust companies and banks for society's occupancy of its own building	130,058.89		8,008.58	
Gross income from society's property, including \$4,400.00 Sale of lodge supplies				
Orphans Fund				
Grants returned to National Fund				
Returned premium on Fire Insurance				
Gross profit on sale or maturity of bonds				
Total income	\$2,767.81	\$27,797.58	\$24,934.34	\$51,669.26
Amounts carried forward	\$3,864,584.01	\$111,981.10	\$231,532.71	\$450,689.20
	\$4,043,623.50	\$111,981.10	\$231,532.71	\$450,689.20
				\$879,643.02
				\$5,368,948.98

Проголошене звіт про стан складається з шістьох ко-
лонн, а У. Н. Союз має дев'ять різних фондів. Щоб мати
кращий перегляд усіх фондів, я зладив обширніший звіт для
кожного фонду. Табеля доходів складається з двох частин:
перша частина відноситься до місячних вкладок, друга до
інвестицій, зворотів і фонду сирітського. Члени впили ми-
сячними вкладками \$555,197.48; треба дочислити до цієї су-
ми опуст вкладок (дивіденду) \$21,129.61 і з переносу мо-
лодечого департаменту до старших членів за перенесання
753 дітей \$7,530. Разом з місячних вкладок був прихід \$583,
857.09. Коли вже мова про вкладки від членів, то треба при-
знати, що з реформою старого роду обезпечення на новий
рід обезпечення зібрана сума від членів є значно вища, ніж
була перед виміною грамот. Та за це члени мають модерні
членські грамоти, на які члени позичають відповідну суму гро-
шей на заплата своїх вкладок. Признаю, що від позички
треба заплатити чотири вітсотки, та зате, як член заплатить
свою вкладку на цілий рік згори, то має шість вітсотків
опусту в порівнянні з плаченням вкладок місячно.

Друга частина приходів виказує загальні приходи від
інвестицій, а то: проценти від моргеджів \$70,168.02, від бон-
дів \$43,708.07, від позичок \$9,938.17, з банків \$3,563.34, даль-
ше чинш від реальностей включно з чиншом від власного
дому \$154,781.66 і заробок на проданих бондах \$2,767.81. Ра-
зом з інвестицій прибула сума \$284,927.07. Крім цих позицій

були приходи з продажу ювілейної книги У. Н. Союзу, \$2,474, звороти до народнього фонду \$290.80 і зворот асекураційної премії на власнім будинку У. Н. Союзу, \$85.48. Разом прихід за 1937 рік був \$879,643.02.

Мої завваги до інвестицій були такі: моргеджові інвестиції в 1937 р. значно поправились і чимраз менше є залеглих процентів від моргеджів. Тому, що банки знизили проценти від моргеджів з 6% на 5%, або і нижче, тому і предсідникові і мені приходиться часто ширше цю справу дискусувати та вияснити поодиноким людям, котрі мають моргеджі в У. Н. Союзі. Організація отримує від усіх бондів проценти, з винятком міста Форт Лі, Н. Дж., що даліше не виконує своїх зобов'язань. Багато банків обнизили проценти від депозитів і тому езекутивний комітет рішив обнизити висоту суми депозитів у тих банках, що платять менше ніж два проценти. За 1937 рік організація отримала відсотків від позичок \$9,938.17. На цю суму члени впустили \$3,650.65, а \$6,336.39 головна канцелярія обтягнула при видачі нових позичок, при виплаті грошових зворотів або при виплаті по смертних запомог. По конвенції ми зладили рахунки залеглих процентів, обчислених до 30 червня 1937 року, і вислали майже три тисячі рахунків до відділів. Та знайшлося тільки мале число членів, що вирівняли процент від позичок. Доказом цього є, що з кінцем 1937 року члени залягають із плаченням проценту \$36,937.38. На наші домагання, щоб члени платили залеглі проценти, ми отримали кілька листів від членів, що, мовляв, вони не повинні платити проценту від своїх грошей. В чужих асекураційних товариствах платять по шість відсотків і не нарікають, а своїй організації, як треба заплатити чотири відсотки, то їм здається, що їм робиться кривду. Треба розуміти, що позички на членських грамотах є інвестицією організації, так як моргеджі, бонди і реальності. Якби члени не визичали грошей на свої грамоти, то надвишку готівки можна би було інвестувати і

дістати відповідні проценти. На цім місці хочу звернути увагу, що позички уділюємо за посередництвом відділів організації. Друк на позичку, а потім позичковий контракт мають підписати урядники відділу, бо всі справи, як це постановляє статут організації, параграф 125, мають вести відділові урядники. Тому і колектування процентів і відсилання тих процентів до головної канцелярії мають робити місцеві урядники відділів. Головна канцелярія не може листуватися з поодинокими членами в справі позичок ще й тому, що тих інвестицій є 5,441, а висилка квітів кожному членові особисто наразилаб організацію на поважні страти і тимсамим обнизилаб висоту суми процентів, призначених на безпеку членських грамот.

Найбільшою позицією в доходах від інвестицій є чинш від реальностей У. Н. Союзу. Щоб мати повну контролю приходів і розходів, ми завели окреме книговодство. Працю при колектуванні чиншів виконує нанята помічна сила, а книговодство провадить головна канцелярія. В цей спосіб ми маємо повну контролю зібраного чиншу і кожної виплати на реальностях. Даліше, маємо повну контролю над приходами і розходами тих реальностей, на котрих організація має моргеджові інвестиції, а котрі були загрожені через незаплачені податки і проценти. Для тих реальностей провадимо також окреме книговодство. Від усіх реальностей ми старалися знизити оцінку на податки і тим робом організація ошадила \$3,030.76. Ми робили відповідні старання для обниження асекураційної премії, і від асекурації від нещасливих випадків ми отримали 20% опусту, як теж обнижено оплати асекураційної премії від вогню. Загальний оборот готівки від реальностей і контрольованих організацією моргеджів був \$171,087.38, а саме: чинш від реальностей включно з домом У. Н. Союзу \$169,418.32, зворот податків готівкою \$1,498.45, зворот асекураційної премії від вогню \$162.22 і зворот за електрику \$8.39.

	Mortuary Fund	Nat'l Fund and Disability F'd	Orphans Fund	Juvenile Fund	Expense Fund	Totals
Amount brought forward	\$4,043,623.50	\$111,981.10	\$231,532.71	\$450,689.20	\$531,122.47	\$5,368,948.98
Disbursements from January 1, 1937 to December 31, 1937.						
Death claims	169,042.74			3,160.00		172,202.74
Permanent disability claims		25,571.00				25,571.00
Surrender values	31,899.34			1,181.47		33,080.81
Dividends to members	15,288.34	932.54		571.00	4,337.73	21,129.61
Orphans Fund			16,127.70			16,127.70
National Fund		6,875.00				6,875.00
Equities transferred to Adult Class				7,530.00		7,530.00
Total benefits paid	216,230.42	33,378.54	16,127.70	12,442.47	4,337.73	282,516.86
Commissions and fees paid to deputies and organizers					13,568.32	13,568.32
Compensation of managers and agents not paid by commission for services in obtaining new insurance				1,669.50	4,954.25	6,623.75
Salaries and all other compensation of officers, trustees and committees					9,050.00	9,050.00
Salaries of office employees, No. 10				3,472.74	2,886.40	6,359.14
Medical Examiners' fees \$150.00, Inspection of Risks \$1,952.75					2,102.75	2,102.75
Traveling and other expenses of officers, trustees and committees					3,725.78	3,725.78
Insurance Department fees					311.00	311.00
Rent including \$4,400.00 for society's occupancy of its own building					4,400.00	4,400.00
General office maintenance and expense					562.15	562.15
Advertising, printing and stationery				1,752.13	5,678.57	7,430.70
Postage, express, telegraph and telephone				290.00	1,339.76	1,629.76
Lodge supplies				85.00	3,726.55	3,811.55
Official publication				5,700.00	43,140.00	48,840.00
Legal expense in litigating claims					110.00	110.00
Other legal expenses	25.30				1,206.25	1,231.55
Furniture and fixtures					1,167.89	1,167.89
Taxes, repairs and other expenses on real estate	78,720.07		4,792.89	4,179.42	5,700.07	93,392.45
Actuary & Statistical Services				1,026.56	3,380.43	4,406.99
Bonds of Supreme Officers					591.40	591.40
Robbery Insurance and Rent of Safe Vault					80.00	80.00
Social Security and Unemployment Taxes				127.72	441.35	569.07
Quadrennial Convention Expenses					50,338.12	50,338.12
Gross loss on sale or maturity (b) bonds	190.00					190.00
Gross decrease, by adjustment, in book value (a) Real Estate	47,995.01		2,217.23	900.00	5,000.00	56,112.24
Decrease on F. H. A. insurance mortgages over par	1,411.43					1,411.43
Total Disbursements	\$ 344,572.23	\$33,378.54	\$ 23,137.82	\$ 31,645.54	\$167,798.77	600,532.90
Balance before transfers	\$3,699,051.27	\$78,602.56	\$208,394.89	\$419,043.66	\$363,323.70	\$4,768,416.08
Increase by transfers					571.50*	
Decrease by transfers	571.50					
Balance	\$3,698,479.77	\$78,602.56	\$208,394.89	\$419,043.66	\$363,895.20	\$4,768,416.08

*) This transfer results from the exchange of the old N. F. C. Certificates to new American Experience Certificates and is the surrender charge deducted from the reserve in accordance with the By-Laws.

**) Expense Fund складається з таких фондів: адміністраційного старших членів і дітей, конвенційного й фонду для безпеки інвестицій і смертності.

Табеля розходів складається з двох частин: перша відноситься до виплачених запомог членам з фонду посмертного, запомогового, народнього, сирітського і посмертного фонду молодечого департаменту разом \$282,516.86; друга частина відноситься до виплат усіх фондів на інвестиції, обниження вартости реальностей, виплат податків, опалу, світла й інших виплат на реальностях і адміністраційних видатків, які є подані подрібно окремим звітом.

Виплати фонду адміністраційного за 1937 рік.

Офіціальний орган У. Н. Союзу	\$43,140.00
Нагороди секретарям за три квартали 1937 р.	13,568.32
Платня головного уряду	9,050.00
Обниження вартости реальности У. Н. С. (власний дім)	5,000.00
Податок на реальности (власний дім)	4,482.77
Рент за офіси У. Н. Союзу у власнім домі	4,400.00
Нагороди за нових членів	4,295.75
Доплачено до конвенційних розходів з фонду адм.	4,100.15
Дивіденда членам (опуст місячних вкладок)	3,871.46
Друки і праці в друкарні при зладженню виказів і т.п.	3,768.73
Кошти подорожей головної контролі і інших гол. урядників	3,725.78
Актур за оцінку грамот і інші праці	3,380.43

Ювілейна Книга У. Н. Союзу	2,571.31
Помічні сили в канцелярії У. Н. Союзу	2,300.40
Лікарі за нових членів	1,952.75
Платничі книжечки і інші друки	1,790.09
Видатки почтові	1,339.76
Офісові прибори, машини, шафи і т. п.	1,167.89
Відзнаки і інші прибори для членів і відділів	1,155.24
Зміна огріття і інші наприви реальности У. Н. С.	933.90
Кошти правні	721.25
Нагороди для предсідників і касієрів відділів	593.50
Бонди головного уряду	591.40
Видатки канцелярійні	562.15
Кошти правні при інвестиціях	485.00
Тимчасові помічні сили	456.00
Стейтвий податок за робітників У. Н. С. (unemployment insurance)	311.28
Асекураційні департаменти стейтів за лайсенси і звіти	311.00
Наприви реальностей	283.40
Головний лікар	150.00
Федеральний податок за робітників (Social Security)	130.07
Чищення офісів У. Н. Союзу	130.00
Оголошення і друки	119.75

Кошти правні при виплаті посмертних заповітів	110.00
Нагороди для нових відділів	65.00
Рент банкової скритки на вартісні папери	55.00
Асекурація від грабунку	25.00
Разом	\$121,094.53

Виплати з фонду народного за 1937 рік.

Стипендії для української молоді в Америці	\$1,925.00
Пам'ятник св. Володимира Великого для Українського Городу в Клівленді, Огайо	1,000.00
Визвольна боротьба	600.00
Об'єднання на видавництва	500.00
Рідна Школа	400.00
Д-р Галич на видавництво	300.00
Українська вища школа в Стемфорд	250.00
Тов. Письменників у Львові ім. Івана Франка	200.00
Оборона Лемківщини	150.00
Інваліди	150.00
Проф. Огієнко на видавництва Рідна Мова і Наша Культура	150.00
Музей визвольної боротьби в Празі	150.00
Сиротинець у Філадельфії, Па.	150.00
Музей Наукового Тов. ім. Шевченка у Львові	100.00
Політичні в'язні	100.00
Українська школа в Шікаго, Іл.	100.00
Українське університетське товариство в Нью-Йорку	50.00
Українська школа в Найтаві, Па.	50.00
Бібліотека ім. С. Петлюри в Парижі	50.00
Тов. Прихильників Української Господарської Академії	50.00
Тов. Охорони Дітей у Львові	50.00
Національний Музей у Львові	50.00
Сокіл Батько у Львові на викуп Укр. Городу	50.00
Український Народний Дім в Красній на Лемківщині	50.00
Гімназія і вселюдна школа в Яворові	50.00
Дівоча Бурса у Львові	50.00
Читальня в Жубані на Бойківщині	50.00
Жіноча Громада в Чернівцях на Буковині	50.00
Читальня в Воробликах на Лемківщині	50.00
Разом	\$6,875.00
Дивиденда (опуст місячних вкладок)	186.50
Разом	\$7,061.50

При виплаті посмертних заповітів є чимраз більші труднощі, бо члени роблять записи, а відділові урядники такі записи потверджують, хоч це не годиться з постановами статуту. При зміні спадкоємців треба точно придержуватися параграфів: 89, 93 і 96. При вступі до організації або зміні

спадкоємців треба вняти членів, що записи можна робити тільки згідно зі статутом. Далше, згідно зі статутом, параграф 84, ніяка особа не може платити за іншу належність із розумінням або ціллю, щоб опісля дістати за неї посмертну допомогу. Це відноситься не тільки до осіб, але й до відділів організації. Як член запише частку посмертної допомоги на відділ на коштів опіки й похорону, то при виплаті відділ має прислати оправдані кошти опіки й похорону.

При виплатах з фонду заповітового треба звернути увагу на параграф 50 і не надсилати просьб про висилку друків для членів, які є менше як один рік між старшими членами і є менше як п'ять місяців до кінця або невилікувано хворі. За 1937 рік організація виплатила з фонду заповітового \$25,571, а члени впили до цього фонду \$19,481.52, отже доплачено з фонду заповітового \$6,089.48. Якщо не буде відповідного обмеження у виплатах стисло зі статуту організації, то цілий фонд можна знищити.

Далше наступають таблиці балансу стану чинного. Активи не втягнені до загального маєтку, обниження активів, зіставлення невилікуваних посмертних заповітів і зіставлення резерви. Потім іде виказ членських грамот, яка то таблиця відноситься до рекордового департаменту, виплати посмертних заповітів і виплати заповітів з фонду заповітового, а при кінці звіту є подана таблиця оцінки грамот, зладжена актуарієм. Яка є резерва на безпеку членських грамот, така вийде й оцінка грамот. За оцінкою грамот можна цінити і цілу організацію, чи ця організація добре заготовлена і чи господарка добре проведена. Це шпихлір, від якого залежить майбутність цілої організації. На безпеку членських грамот старших членів потрібна є резерва на суму \$2,458,178, а на безпеку молодечого департаменту потрібно \$40,143. Разом \$2,498,321. У. Н. Союз по відтягненні всіх зобов'язань, має резерви \$3,945,089.23, або \$1,446,768.23 більше, як вимагають асекураційні департаменти стейтів. У відношенні у вітсотках це буде 56% і понад статутове мірило. Сподівана і справжня смертність у відношенні до загальної суми забезпечення разом з молодечим департаментом є на 72.7%, себто 3.3% менша смертність, ніж була минулого року. Та коли зробити порівняння щодо нових і старих родів забезпечення, то ця оцінка виходить у некористь старих родів забезпечення. В нових родах забезпечення смертність була 73%, згідно з обчисленнями Американської Досвідної Табелі з 3 і пів вітсотка, а в старих родах забезпечення на підставі 4% таблиці смертність була 169%. Коли порівняти смертність старих родів забезпечення з кінцем 1936 року, 117%, то за один рік ця смертність піднеслася на 52%.

При кінці таблиці є подано, що інвестиції організації до посмертних фондів принесли 4.9%, себто 1.1% більше ніж у 1936 році. Рік 1937 був одним з найкращих за останніх 6 літ.

SUPPLEMENTARY STATEMENT FOR THE YEAR 1937 OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
(Showing detail of Juvenile Fund, Column 4, Pages 2 and 3, of the Financial Statement)

Item No.	Mortuary Fund	Expense Fund	TOTAL
I—Balance from Previous Year			
	\$ 293,123.09	\$ 105,896.85	\$ 399,019.94
II—Income			
2 All other assessments or premiums	19,457.84	8,807.93	28,265.77
12 Gross interest on mortgage loans	7,365.58	2,269.30	9,634.88
14 Gross interest on bonds and stocks less \$443.88	2,465.00	897.50	3,362.50
16 Gross interest on deposits in banks	187.40	1,122.60	1,310.00
18 Gross income from Society's property	7,413.61	1,682.50	9,096.11
39 Total Income	\$ 36,889.43	\$ 14,779.83	\$ 51,669.26
40 Amounts carried forward	\$ 330,012.52	\$ 120,676.68	\$ 450,689.20
III—Disbursements			
1 Death Claims	\$ 3,160.00		\$ 3,160.00
5 Surrender values	1,181.47		1,181.47
6 Dividends to members	342.60	228.40	571.00
10 Equities transferred to Adult Class	7,530.00		7,530.00
11 Total benefits paid	\$ 12,214.07	\$ 228.40	\$ 12,442.47
14 Compensation of managers and agents, etc.		1,669.50	1,669.50
18 Salaries of office employees		3,472.74	3,472.74
25 Advertising, printing and stationery		1,752.13	1,752.13
26 Postage, express, telegraph and telephone		290.00	290.00
27 Lodge supplies		85.00	85.00
28 Official publication		5,700.00	5,700.00
33 Taxes, repairs and other expenses on real estate	3,406.61	772.81	4,179.42
35 Actuarial and statistical expenses		1,026.56	1,026.56
38 Social Security and Unemployment Taxes		127.72	127.72
43(a) Gross decrease, book value of real estate	900.00		900.00
44 Total Disbursements	\$ 16,520.68	\$ 15,124.86	\$ 31,645.54
49 Balance	\$ 313,491.84	\$ 105,551.82	\$ 419,043.66

DISTRIBUTION OF ASSETS AND LIABILITIES

(in Juvenile Fund, Column 4, Page 5 showing the Mortuary and Expense Funds)

	Mortuary Fund	Expense Fund	TOTAL
(a) Total Ledger Assets per "Balance"	\$ 313,491.84	\$ 105,551.82	\$ 419,043.66
(b) Add total interest and rents due and accrued	2,829.12	610.75	3,439.87
(c) Add all other non-ledger assets	49.36	23.25	72.61
(d) Gross Assets	\$ 316,370.32	\$ 106,185.82	\$ 422,556.14
(e) Deduct Assets, not admitted	18,309.49	.55*	18,308.94
(f) Total Admitted Assets	\$ 298,060.83	\$ 106,186.37	\$ 404,247.20
(g) Total unpaid claims and other current liabilities	15.78	10.54	26.32
(h) Reserves	40,143.00		40,143.00
(i) Total liabilities and reserves	\$ 40,158.78	\$ 10.54	\$ 40,169.32
(k) Unassigned funds	257,902.05	106,175.83	364,077.88
(l) Total to balance	\$ 298,060.83	\$ 106,186.37	\$ 404,247.20

* Please Note:—This item of 55¢ represents amortized value of bonds over book value in Expense Fund, which is added to Gross Assets.

LEDGER ASSETS

Book value of Real Estate	\$1,174,208.84
Mortgage Loans on Real Estate, first liens, \$1,390,307.29; other than first liens, \$1,200.00	1,391,507.29
Liens, loans or other credits on certificate of members	490,191.00
Book value of Bonds, \$1,431,776.03; Stocks \$13,285.00	1,445,061.03
Deposits in trust companies and banks not on interest \$144,019.16; on interest \$123,428.76	267,447.92
Total Ledger Assets	4,768,416.08

NON-LEDGER ASSETS

Interest due, \$5,225.52 and accrued, \$11,772.89 on Mortgages	16,998.41
Interest due, \$36,937.38 and accrued, \$7,935.89 on Loans to Certificate holders	44,873.27
Interest accrued on bonds not in default	15,915.43
Interest accrued in Banks	507.38
Rents and interest accrued	1,654.00
Total interest and rents due and accrued	79,948.49
Assessments actually collected by subordinate Lodges and not yet turned over to Supreme Lodge	1,993.58
Printing Plant	19,630.05
Gross Assets	\$4,869,988.20

DEDUCT ASSETS NOT ADMITTED

Deposits in suspended banks	908.59	
Book value of bonds over amortized or investment value	18,495.19	
Book value of stocks over market value	10,632.60	
Interest due and accrued on mortgage loans in default	6,322.43	
Liens, loans or other credits in excess of net value of individual certificates	9,288.00	
Printing Plant	19,630.05	
Book value of mortgage loan other than first lien	1,200.00	81,098.86
Total Admitted Assets		\$4,788,889.34

LIABILITIES, RESERVES AND UNASSIGNED FUNDS.

Death benefits due and unpaid	\$ 5,344.80	
One death claim incurred in the current year not reported till 1937	1,000.00	
Total Claims		\$ 6,344.80
Salaries, rents, expenses, commissions, etc., due or accrued	5,005.56	
Estimated amount due or accrued for taxes	5,204.15	
Advance assessments or premiums	3,252.96	
Rents from Real Estate paid in advance	954.50	
Orphans Fund (in trust for beneficiaries under age)	209,611.86	
National Fund (not for insurance purposes)	2,962.05	
Reserve for dividends to members	50,000.00	276,991.07
Total Unpaid Claims and Other Current Liabilities		\$ 283,335.88
Reserve for protection of certificate (N. F. C. 4% & American Experience 3½% and Standard Industrial 3½%)	2,498,321.00	
Special and contingency reserves	20,000.00	2,518,321.00
Total Liabilities		\$ 2,801,656.88
Unassigned Funds		1,987,232.46
Total to Balance with Admitted Assets		\$ 4,788,889.34

EXHIBIT OF CERTIFICATES

	Number	Amount
Benefit certificates in force December 31, 1936	31,297	\$21,064,448.80
Benefit certificates written during the year	2,814	1,765,141.05
Benefit certificates revived during the year	1,814	1,358,130.49
Benefit certificates increased during the year		*1,026,860.49
Totals	35,925	\$25,214,580.83
Deduct terminated, decreased or transferred during the year	4,144	2,788,451.03
Total benefit certificates in force Dec. 31, 1937	31,781	\$22,426,129.80
Benefit certificates terminated by death during 1937	220	175,868.00
Benefit certificates terminated by lapse reported during 1937	3,924	2,612,583.03
* This figure represents the increase of death benefit of Class I Certificate to \$500.00.		

EXHIBIT OF DEATH CLAIMS

	TOTAL CLAIMS	
	Number	Amount
Claims unpaid December 31, 1936	3	\$ 1,679.54
Claims reported during the year	220	175,868.00
Totals	223	\$177,547.54
Claims paid during the year	215	172,202.74
Balance	8	\$ 5,344.80
Claims unpaid December 31, 1937	8	\$ 5,344.80

EXHIBIT OF PERMANENT DISABILITY CLAIMS

	TOTAL CLAIMS	
	Number	Amount
Claims reported during the year	683	\$25,571.00
Totals	683	\$25,571.00
Claims paid during the year	683	\$25,571.00

VALUATION BALANCE SHEET AS OF DECEMBER 31, 1937

as filed with the Illinois Insurance Department
(Including Juvenile Fund)

Total Admitted Assets	\$4,788,889.34
Less—Assets of General and Expense Funds	757,774.20
Admitted Assets of Mortuary Funds	\$4,031,115.14
Certificate Reserve—Adult	\$2,458,178.00
Certificate Reserve—Juvenile	40,143.00
Claims and Accrued Liabilities	66,025.91
Reserve for Contingencies	20,000.00
Total Liabilities	\$2,584,346.91
Margin of Safety to Certificateholders	1,446,768.23
Total	\$4,031,115.14

The ratio of admitted assets to total liabilities at December 31, 1937 was	156.0%
The ratio of actual death losses to the expected deaths of the mortality tables for the year 1937 was	72.7%
The rate of interest earned on the benefit funds during the year 1937 was	4.9%

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Фонд посмертний нових родів збільшився на	\$295,158.56
Фонд адміністративний збільшився	4,332.22
Фонд сирітський збільшився	1,796.52
Фонд на безпеку інвестицій і смертності збільшився	571.50

Разом \$301,858.80

Фонд посмертний старого роду обезп. зменшився	\$ 2,941.82
Фонд резервовий зменшився	973.17
Фонд запомоговий зменшився	3,867.12
Фонд народний зменшився	1,713.84
Фонд конвенційний зменшився	33,276.45

Разом \$42,772.40

Загальний приріст майна старших членів за 1937 р. \$259,086.40

ЗІСТАВЛЕННЯ ФОНДІВ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ.

Фонд посмертний збільшився	\$ 20,368.75
Фонд адміністративний зменшився	345.03

Загальний приріст майна Молод. Департаменту	\$ 20,023.72
Загальний приріст старших членів	259,086.40

Загальний приріст майна старших членів і Молодечого Департаменту

Фонд посмертний старших членів і фонд посмертний Молодечого Департаменту У. Н. Союзу збільшилися на суму	\$279,110.12
	\$315,552.31

ЗІСТАВЛЕННЯ БІЛАНСУ СТАРШИХ ЧЛЕНІВ І МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ У. Н. СОЮЗУ, 31 ГРУДНЯ 1937 Р.

Стан чинний:

Готівка в банках	\$ 267,447.92	5.61%
Моргеджі	949,499.43	19.91%
Моргеджі Федеральної Мешк. Адм.	442,007.86	9.27%
Реальності	1,069,208.84	22.42%
Дім У. Н. Союзу	105,000.00	2.20%
Бонди Злучених Держав	291,385.94	6.11%
Бонди стейтові і гарантовані Зл. Д.	169,775.00	3.56%
Бонди Муніципальні	741,290.09	15.55%
Бонди Залізничні	103,575.00	2.17%
Бонди публічної вжиточності	125,750.00	2.64%
Стаки Елізабет Трост Банку	13,285.00	.28%
Позички членам	490,191.00	10.28%

Разом \$4,768,416.08=100. %

Стан довжний:

Фонд посмертний нових родів обезпечення	\$3,620,149.62
Фонд посмертний старого роду обезпечення	65,973.48
Фонд резервовий	12,356.67
Фонд запомоговий	75,658.13
Фонд адміністративний	129,656.60
Фонд народний	2,944.43
Фонд конвенційний	7,671.85
Фонд безпеки і смертності	226,566.75
Фонд сирітський	208,394.89
Фонд посмертний Молод. Департаменту	313,491.84
Фонд адміністративний Молодечого Департаменту	105,551.82

Разом \$4,768,416.08

Загальні зіставлення стану чинного:

Готівка в банках	\$ 267,447.92	5.61%
Моргеджі	1,391,507.29	29.18%
Бонди і стаки	1,445,061.03	30.31%
Реальності	1,174,208.84	24.62%
Позички членам	490,191.00	10.28%

Разом \$4,768,416.08=100. %

Зіставлення резерви якої вимагають асекураційні закони на обезпечення членських грамот У. Н. Союзу.

Фонди: посмертний нових родів обезпечення, старих родів, резервовий і фонд посмертний Молодечого Департаменту з кінцем 1937 року	\$4,031,115.14
Всі фонди разом з кінцем 1936 року	3,624,423.59

Приріст резерви на обезпечення членських грамот Молод. Департаменту і старших членів

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Резерва на обезпечення членських грамот 1937 р.	\$4,031,115.14
Резерва якої вимагають асекураційні департаменти стейтів	2,584,346.91

Надвишка резерви (56%)

ЗІСТАВЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ СТАРШИХ ЧЛЕНІВ І МОЛ. ДЕП. У. Н. СОЮЗУ.

Готівка.

З кінцем грудня 1936 р. було готівки в банках	\$ 339,935.21
Депоновано в банках	1,193,234.06
Проценти	3,563.34

Разом	\$1,536,732.61
Виплати готівки	1,269,284.69

Готівка з кінцем 31 грудня 1937

Моргеджі.

З днем 31 грудня 1936 були інвестовані в моргеджах	\$1,303,439.50
В 1937 році інвестовано в моргеджах	201,008.83

Разом	\$1,504,448.33
Перенесено до реальностей	\$61,329.07
Сплачено готівкою	51,611.97

З кінцем 31 грудня 1937 р. було на моргеджах

Бонди.

З кінцем 31 грудня 1936 було інвестовано в бондах	1,211,205.09
В 1937 р. інвестовано в бондах	390,629.69

Разом	\$1,601,834.78
В 1937 сплачено або продано бондів	156,773.75

З кінцем 1937 року остаеться на бондах

(Дальше буде).

3 ДНЯ

ПРОСЬБА ДО ДОПИСУ-ВАЧІВ.

Тількищо я закінчив переписувати і виправляти один допис, довгий на десять сторінок дрібного письма, надісланий одним з добрих наших читачів. Обрізка цього допису забрала дві години тяжкої праці, бо треба було її скоротити на одну чверть частину її оригінальної величини, але так, щоб зміст був залишений. А через те, що треба було її так вкоротити в ній не лишилося майже одного речення в тій формі, в якій написав шановний дописувач. Це дуже прикро, коли редакторів так треба поступити. Колиб той допис пішов до друку в цілій своїй величині, то він завдав би щонайменше одну цілу сторінку нашої газети. І хто з читачів хотів би такий довгий допис читати?

ПИШІТЬ КОРОТКІ І ЗВ'ЯЗКІ ДОПИСИ.

Отож наша просьба є така, щоби шановні дописувачі писали короткі, але змістовні дописи. Хай дописувачі не думають собі, що тому, що допис є короткий, то він маловартний. Якраз навпаки. Якраз короткий допис — але такий, що в коротких начерках охоплює цікаву якусь цілу подію, представлення концерт, чи свято — далеко більше вартує ніж той довгий опис, в якій дописувач передає усі подробиці, повно імен та подяк, а який через те такий нудний, що його годі до кінця дочитати.

Раз один префер університету писав до другого: „Переписавши тоді свій доклад про наукову працю. Вибач, що він довгий, але я не маю часу коротко писати“. Говорять, що подібне сказав Джордж Вашингтон, коли його просили, щоб дав звіт про воєнне положення. Він сказав так: „Я тепер занятий. Але коли ви хочете, щоб я говорив обширно, то на стільки часу в мене знайдеться“.

ЩО ЦЕ ОЗНАЧАЄ?

Що означають ті завваги, „не маю часу, тому пишу довго“? Це значить, що написати про якусь подію чи справу коротко, але розумно й вичерпно, це велика штука. До того потрібно часу і солідної праці. Нераз потрібно той сам допис, чи якусь працю, переписувати кілька разів, щоб викинути з неї всякі зайві слова, зайві речення, що немов положа засмічують зерно. Кажуть, що „за деревами не видно лісу“. Подібне можна сказати про такі довгі дописи в яких за словами не видно змісту.

Американський письменник Марк Твєйн раз сказав, що колиб журналістів і письменників карали одним долларом за кожне непотрібне слово, то через те дуже піднялася б внутрішня вартість газет і на тім скористала б публіка.

ХТО РОБИТЬ ТІ ПОМИЛКИ?

Очевидно, що наша редакція бере під увагу це, що переважає число наших дописувачів не має журналістичного вишколення і добре дописів писати не вміє. Це зовсім зрозуміле й на дописувачів ми цілком не гніваємося. Дуже радо приймаємо такі дописи, які надходять і робимо з них те, що можливо зробити.

Та досвідчить, що вищегадані прогріхи поповнюються найменше ті наші дописувачі, що мало грамотні, а найбільше ті, що вже довго дописують і що добре знають грамоту. Якраз тому, що вони набрали відваги і „розмазу-"

ЯК ВОНИ ПИШУТЬ?

Чому вони але пишуть і так розмазуються? — З недбаєства. Коли якийсь концерт, вистава, чи свято, вони не звертають пильної уваги на те, що довкруги них діється. Вони часто такі певні себе, що їм здається, що вони добре напишуть допис навіть тоді, колиб на кожну точку не звертали пильної уваги. А з того виходить таке, що коли їм прийдеться описувати те свято, то вони не передають того, що хтось говорив в промові, тільки „бувають“, фантазують і пишуть, те що вони самі сказалиб, якби були на місці бесідника. У висліді вони в дописі вставляють багато пустих фраз, які для широкого круга читачів цілком не цікаві. Щож до інших точок, співу, деклямації, гри і т. п., то вони просто все вихваляють, що все „дуже гарно“, „чудово“, „ясні оплески“ і т. д. Ось тому нераз напише добрий допис той, що ледви вміє писати, якщо передає правдиво те, що відчував чи завважив.

ЯК ТРЕБА ПИСАТИ?

Щоб написати добрий допис про дану подію, треба добре ту подію обсервувати і все собі запам'ятати. Коли якийсь хор гарно заспівав, то добре булоб, якби дописувач сказав чому? Наприклад: голоси були добре зрівноважені, добре зіспівані, при тім віддавали всі тонкості. Також їх зверхній вигляд був гарний. Всі були в гарних строгах, спокійно і дисципліновано заховувалися. Колиж були якісь браки в хорі, то це треба також сказати. Не можна вічно вихваляти, бо занадто великі похвали стримують поліпшення в хорі. Треба сказати, що в такий то пісні хор не був добре зіспіваний, добре вивчений. Або не були гарні строї, або не добре поводитись співаки на сцені, і т. п.

Так само не треба вихвалювати дитини, коли вона не віддеклямає поезії як слід. Коли одна дитина не надається до деклямації, то треба другу підшукати. Або треба ту саму дитину разом з іншими, щоб вони разом краще вивчили. Подібне зо співаками, музикантами і бесідниками. Треба сполучати правдиві думки бесідника і такі, які найважливіші й дійсно цікаві. Не треба передавати цілу бесіду, бо на те нема місця. І нема потреби, бо це є часто повторюванням того, чого є повно в газеті. Добре є подавати скільки було людей, та які збірки були переведені. Бо часто буває так, що хтось приїхав до певного допису про якусь святу й в ньому розписується про великий запал на святи й великий патрістичний дух та про те, як дуже лаяли ворогів. Але коли прийшли до збірок, то той запал скінчився на кількох долларах. Чи може хто повірити в такім випадку в той великий запал? Тому пишім правду, те, що бачили очі і чули вуха. А не те, що вродило в голові буйна фантазія.

ПОГОНЯ ЗА ЖЕНИХАМИ У ВІДНІ.

З прилученням Австрії до Німеччини положення життів дуже погіршилося. Подорожні, які приїжджають з Відня, оповідають, що молоді і старі жителі, австрійські громадяни, улажують погоні за чужинцями кавалерами. Вони бажать таким чином придбати чуже громадянство, щоб могли виїхати з Австрії. Прирікають негайний розвід по переїзді кордону і резигнують з посагу, щоб лише могли вирватися з Австрії.

ОСТАННЯ ФОТОГРАФІЯ ПРЕЗИДЕНТА І ЙОГО ЖІНКИ.

Президент Рузвельт і лані Рузвельтова по дорозі до єпископальної церкви св. Томи в Вашингтоні в останню Великодню неділю.

3 РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ

НЬО ЙОРК, Н. Й.

Створення комітету відділів У. Н. Союзу.

Дня 15. вітня ц. р. відбулися наради урядників ньюйорських відділів У. Н. Союзу в справі організування членів до У. Н. Союзу, та в справі створення молодечих спортивних дружин.

На зборах були урядники таких відділів: 5, 66, 117, 130, 194, 204, 210, 215 і 361. Збори відкрив головний радний У. Н. С. Ілія Гузар. Він порушив в загальному справу організації членів і сказав, що по всіх інших українських осередках союзові організуються і творять в тій цілі спеціальні комітети. Далі він покликав до слова головного секретаря У. Н. С. Дмитра Галичину, який представив теперішнє положення У. Н. С. щодо членства. Він сказав, що в минулому році членство Союзу зросло на 500 осіб. Та це замало. Не звертаючи уваги на те, що українська еміграція тепер мало або й зовсім не допливає до Америки, в ту-тешній націй суспільності є багато таких осіб, що не належать ні до одної української асексуйної інституції. Вони могли стати членами У. Н. Союзу, якби хтось хотів над ними попрацювати. Д. Галичін вказав на одне інше асексуйне підприємство, що ніби по своїй формі є українське, а яке всетаки в останніх роках, серед нинішньої депресії, змогло придбати для себе багато членів. Але те підприємство має таких людей, що йдуть від хати до хати й енергійно працюють над приєднанням членів. Тимчасом велика частина наших союзовців занедбують свою організацію, бо вони думають, що вона вже аж така сильна, що може розвиватися без їх праці. Така гадка є хибна. Всі члени і урядники відділу мають працювати над приєднанням нових членів. А вони можуть тепер це робити тим більше, що в останніх роках У. Н. Союз поробив для старих і для вступаючих членів різні полекції. Молодь вже не мусить платити за „Свободу“, а навіть задушно дїстає „Юрєйнін Вікіл“. Також Союз виплачує поважні суми на дивіденди. У. Н. Союз нині приймає членів на таких добрих умовах, які ще недавно видавалися тільки мрією. Проте він не дїстає стільки членів, скільки повинен. Причиною цього є брак активності з боку великого числа членів і урядників відділів.

По нїм забрав голос головний прєдсїдний У. Н. Союзу Микола Мурашко і вияснив справу „Свободи“. Він сказав, що хоч „Свобода“ тепер є під завідуванням цілком окремої корпорації, але та корпорація є обов'язана виконувати ті умови У. Н. Союзу, які вона прийняла на себе, заключаючи контракти з У. Н. Союзом. По тих двох докладах розвинулася широка дискусія, в якій забирали голос представники різних відділів. Найдовше застановилися присутні над організуванням нових членів. Всі вони погоджувалися щодо того, що треба йти між старших і їх випускати до У. Н. Союзу. Але також всі висказувалися за те, щоб звернути пильну увагу на організацію молоді, й старатися притягати її при допомозі спорту. В тій цілі пороблено заходи, щоб створити в Нью Йорку з рожденію тут української молоді спортивні союзові дружини, які між собою переводилиб спортивні змагання та тим робом пропагувалиб імя У. Н. Союзу і впливали на зріст членів. В тій справі рішено скликати на п'ятницю 29. квітня ц. р. шєраз загальні збори всіх урядників ньюйорських відділів У. Н. Союзу, а також на той день скликати найкращих українських молодих спортсменів, щоб разом з ними виробити план праці.

Дискутуючи над організацією молоді присутні підчеркнули, що молоді тяжко організувати в Нью Йорку, тому, що нема де її примістити. Найбільшою перешкодою в тому є брак свого відповідного Народного Дому. Бо молоді нині не задовольняється тим, чим їм батьки задовольнялися, а хоч мати культурне пристановище, відповідаюче нинішнім вимогам. Деякі члени навіть підносили думку будувати новий Народний Дім в Нью Йорку.

Збори широко обговорювали справу місцевого Союзного організатора, який займавсяб приєднуванням нових членів. Вони зазначували, що всі відділові урядники, а також кожний член зокрема, повинні мати повне право далі приєднувати нових членів, так як було дотепер. Але тому, що часто буває так, що відділові урядники не мають часу приїжджувати на ці справи — треба, щоб цією справою займався спеціальний організатор, який організував би членів до всіх відділів, де тільки хто захотів би. Йому малиб йти на руку уряди всіх відділів і малиб дати йому адреси надійних членів. В заміну він приєднував би до їх відділів нових членів, на чому вони самі, їх відділ, а також цілий Союз виходив би на добре.

Збори рішили одноголосно, що такого організатора потрібно. Але хто ним має бути, рішити на своїх зборах спеціальний комітет, який вибрав би під кінець зборів. До цього комітету входять всі урядники ньюйорських відділів, враз з вибраною ексекутивною. Він має на цілі оживити союзове життя в Нью Йорку, а також олюлюкати, і то не тільки з чисто матеріального боку, але також з загально громадського. Той комітет в першій мірі має за завдання перевести справу організації молодечих спортивних дружин. А далі він має повести ширшу агітацію за приєднування нових членів. До ексекутиви ввійшли: Євген Ляхович, голова; С. Кучма, і П. Стахів, заступники; П. Кучма, секретар; М. Галан, касієр.

Всі присутні заявили, що на організування спортивних дружин, а зокрема на їх приміщення кожний відділ мусить зложити якусь суму грошей. Але остаточне ухвалення тої суми може наступити щойно на окремих відділових зборах. Урядники відділів обіцяли цю справу представити своїм відділам. Чергові збори комітету відбудуться в п'ятницю вечором, 29. квітня ц. р. в Народній Домі при 217 Іст 7-ма вул. в Нью Йорку.

За Союзний Комітет: Е. Ляхович, голова; С. Кучма, П. Стахів, заступники; М. Галан, касієр; П. Кучма, секретар.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

З РІДНИХ СІЛ.

Гром. Т. К. з Шікаго, Іл., переслав листа, що його одержав від сестри з одного села в Тернопільщині. В тім листі читаємо між іншим таке:

„Весілля було панське. Я на нїм не була. Він узав за жінку вїтову кухарку. А тепер маємо вїтца „пана з повяту“, нам наданого, а його кухарка також полька. Має вартість, бо полька. А при парцеляції може набути ґрунт тільки поляк. Дають полякам на виплат на 40 років. А українець то й за готові гроші не дістане землі. Щоби загинув, а не дістане пяди землі. От і тому багато переплєсуються на польське. Але мені здається, що то ганьба своє здоптати, а дуже піднести. Таж чоловік дочасний. Нині жє, а завтра нема. Тож повинен остати таким як є. Уже маємо косяцол, щось 4 роки. І вже буде ксьондз, щось за пару місяців. Всьо то ставити польський „ржонд“, а „панство“ помагає, то їде їм гладко. Як би ти так Братчику приїхав і на те все поглянув, то забув би свої очі. Що тут не робиться! А наша бідна церква, як її чужі кулі розбили та заліпили з дощок, то так і

досі тримається. Тільки трохи муру підмурували під нову церкву. Але що з того? Не дозволяють навіть ходити по селі за збіркою на церкву. Видно хочуть, щоб церква завалилася. Або я знаю, що вони задумують. Маємо доброго священика. Ревного українця. Навіть уже сидів два рази за свою ревність у польськїм арешті. Сидів за те, що такий твердий українець. Дуже добрий священик...“

ЗАСИСТУВАЛИ ВЕРДИКТ ПРИСЯГЛИХ НА КОРИСТЬ ОБВИНУВАЧЕНИХ.

В карному процесі в Колонії проти Миколи Сорука, що був членом ватаги Дм. Ординчука та що сам зголосився в події, трапився сензаційний припадок. По розправі за грабіжницький напад і намагане вбивство Матаржука судді присягли по довшій нараді признали Сорука винуватим 10-ма голосами в закиданому йому злочині. Описія пішли члєни трибуналу на нараду, з якої, вернувшись, заявили, що трибунал рішив засистувати засуджуючий вердикт. Справу передадуть під розгляд судові присяглих у черговій каденції. В судових кулуарах рідкий припадок засистування вердикту на користь обвинуваченого викликав велике вражіння.

Помилувся. Причина впау на закратоване вікно пивниці: — Ов, до біса! Я знову попав за ґрати. Добра історія!

ЦЕРКОВНІ БОГОСЛУЖЕННЯ

НЬО АРК, Н. Д. Ж.

З НАГОДИ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО УПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ СВ. ВОЗНЕСЕННЯ, 675 SO. 19th ST., NEWARK, N. J.

складає усім членам прав. громади, як рівнож її симпатикам ширі святочні побажання

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ТА ЩАСЛИВИХ МНОГИХ ЛІТ!

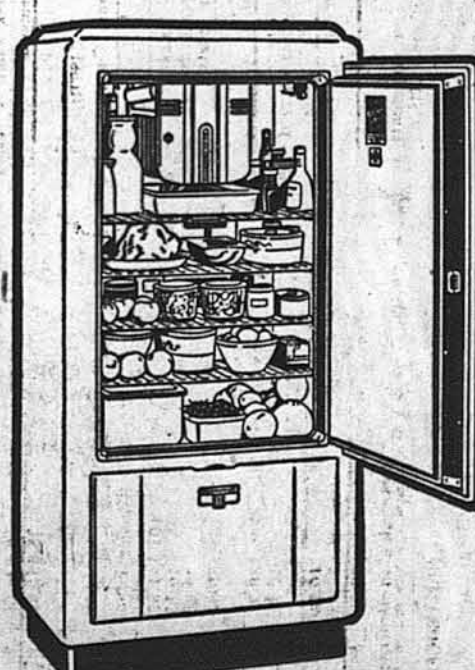
Щоб Воскресний Христос допоміг А миж за це будей Його любити, Освободити нам Вітчизну, На вічні віки благословити! Нашу Україну дорого, ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Порядок Великодніх Богослужень:

Квітня 21: Страстний Четвер, Страсти в 9-тій годині вечором.
Квітня 22: Велика П'ятниця, Часи-Вечірня і виносення плащаниці в 10 годині рано.
Квітня 23: Велика Субота: в домах священна пасок почавши від год. 6 рано, а в церкві 11 год. вночі, а по 12-тій надгробна відправа і Воскрєсна Утрєня.
Квітня 24: Воскрєсна Сл. Божа в 11-тій годині рано.
Квітня 25: Світлий Понєділок, Сл. Божа в 11. год. рано.
Квітня 26: Світлий Вівторок, Сл. Божа в 11. годині рано.
о. д-р В. Клодишський, парох П. Крупницький, фін. писар, В. Тича, прєдсїдник М. Юрїв, рек. писар, Д. Доля, заст. прєдсїдника І. Жухович, скарбник

ЛИШЕ WESTINGHOUSE МАЄ

ТУ СКРИТКУ НА МЯСО

Це новина! Сензаційна! Великий крок уперед до безпечного перешовування мяса. Нова Вєстинґгаузова СКРИТКА на МЯСО, спеціально придумана на те, щоб держати мясо свіжим і смачним цілими днями. Щільна порцелянова конструкція задержує природні соки й аромати. Змістить 10 фунтів мяса. Огляньте цей винахід на ошадження грошей, і ще сьогодні!

ВИПРОБУВАНА В КУХНЯХ! ОШАДІТЕ БІЛЬШЕ ГРОШЕЙ! ВЄСТИНґґАУЗОВ. МОДЕЛЬ Н-Д-5-82 \$139.75 Інші моделі по вищих цінах.

ЩАДІТЬ ПОЖИВУ, ЩАДІТЬ ЧАС, ЩАДІТЬ ГРОШІ

Купіть від Сурми

SURMA

BOOK & MUSIC CO.

314 E. 14th ST. (між 1-ю й 2-ю Євєто), NEW YORK

ВИПРОБУВАНА В КУХНЯХ ХОЛОДИЛЬНЯ WESTINGHOUSE

СЛУХАЙТЕ РАДІОПРОГРАМУ СУРМИ КОЖНОЇ СУБОТИ в годині 4. пополудні, W' B' N' X, 1350 клс.

У НОВІТНІЙ НОРВЕЗЬКІЙ ШКОЛІ

Про поступове та зразково організоване норвезьке шкільництво чули ми вже на годинах географії у школі. І про т. зв. мандрівні норвезькі школи, про систему, завдяки якій і найвідлюдніша оселя в Норвегії "посилає" свої діти до школи. А саме, коли дорога до школи задала та залягла для малих дітей, починається праця мандрівних учителів. Ті учителі заходять і в найдавніші села, скриті у високіх і майже недоступних горах північної Норвегії. А висхід того? Норвегія, ця що до поверхні велика країна, а з дуже малою густотою населення (у найдавніше на північ положених околицях Норвегії ледви припадає по двоє людей на десять квадратних миль!) нема вже віддавна ні одного аналіфетата! Це наслідок півнової та розумної праці зразково організованого шкільництва.

Колись, давно, і в Норвегії школа це був будинок, чи пак установа, якої боялися шкільні діти. Чим далі від школи, тим краще! Сьогодні воно навпаки...

У Сандвіку є школа, яку і найбільш поступовіша країна може собі взяти за зразок. Побудована на високій горі, наче який люксовий гірський готель. Побудована згідно з найновішими приписами молодого норвезького будівництва. Тут не зважали на те, скільки грошей треба буде видати на цю будівлю. Коли дивитися на такий будинок, а пригадуєш собі, до якої школи ви ходили у старому краю, мимоволі промайне вам думка, коби то так можна переміститися в школяря та ходити до такої школи...

Управителем школи є ректор Стіан Крістенсен, один із найзнатніших норвезьких новітніх педагогів, настановлений на основі прилюдного конкурсу. Управитель середньої школи в Норвегії все має титул ректора, педагога звання вчителів, а професори є лише в університетах. У скандинавських країнах не держаться строго законів і розпорядків, і нпр. директор, чи пак ректор середньої школи має повну свободу у шкільній діяльності. Та він іменовані ректором школи тому, що шкільна влада має до нього повне довіря і що він визнається тими здібностями, яких вимагає шкільна праця. І як і в інших іменуваннях підписане, ректор має свободні руки. Він у цьому рівняється нпр. шефові якогось великого фахового підприємства в

інших країнах, що теж має повну свободу у своїй діяльності. Школа працює згідно з його бажаннями та планами, а що звичайно ректор орієнтується на своє становище на все життя, або довгі літа, розуміється, що той його план розумно переведуть у діло. Інші вчителі це директорові співробітники і звичайно його приятелі. Дуже рідко трапляється, щоб учителя перенесли із школи до школи, хіба за порозумінням із ректором і даним учителем, нпр. коли учитель хоче присвятитися іншому званню. Тому можете відвідати якусь школу, потім знову навідатися до неї за яких 10—20 літ і застанете того самого ректора, тих самих учителів.

Ректор школи твердить, що не треба, щоб діти виховувалися у переконанні, що школа це щось зовсім відокремлене, куди не сміє ступити чужа нога. Навпаки, треба, щоб діти зрозуміли, що їх школа це лише частина світу, в якому вони живуть.

Тому, коли школу відвідає чужинець, діти не бентежаться, здоровлять повстанням із місць, весело усміхнені, розпитують чужинця-гостя, відки він, чи тяжко вивчити його мову і т. д.

Кімнати у школі просторі, вікна величезні, щоб якнайбільше проливалось світло та сонця. Лавок у класах нема зовсім; замість лавок є маленькі, дуже гарні вигідні бюрка, з немальованого дубового дерева. Кожний учень має своє бюрко і своє крісло. Ціла клася походить радше на гарно й естетично улажене бюро, ніж школу. Учитель сидить за столом.

На просторих коридорах нема ніяких одягів. Вони в окремих гардеробах. Кожний учень має свою шафку, а на кожних десять учнів припадає одна умивальня з текучою холодною і теплою водою. Всюди в школі спокій; також і на перервах. У класі скляна шафка, а в ній чаші, що їх клася здобула у змаганнях копаного м'яча з іншими класами й іншими школами. Руханкова селя величезна, ясна, прикрашена картинами славних норвезьких малярів. В цій салі починається святочно наука. Всі учні тут збираються і що ранку точно в восьмій годині починається з 240 молодечих грудей. Наука все починається (і починається) пісню. Кожний учень має свій співаник, де пісні зібрані відповідно до змісту та означені числом. Рек-

тор згадає лише число, а вже всі учні знають, яка це пісня. Зрештою не один чужий учитель здивувався дуже, коли би був на цій ранній церемонії у норвезькій школі. Бо є там тоді не лише учні й вчителі, але також усе помічний персонал школи. Сторож, його жінка, і діти (всі, що мешкають у шкільному будинку), жінки, які прачуть, і муніципальні канцелярський персонал, усі вони присутні на такому початку денної праці.

Для не одного чужинця така сцена булаб цікавою і незвичайною; у скандинавських країнах це щоденне явище зовсім природне.

Або таке. Всякі сходи, танці все відбуваються у школі, звичайно в руханковій салі. Як гості є там ректор і всі вчителі, їх родини, увесь помічний персонал школи. Вкінці учитель математики, дуже поважна й коректна людина, одначе добрий приятель своїх учнів, устает із свого місця, підходить до учениці, кланяється і просить її до танцю. Під час танцю говориться про все і про вся, лише не про школи і не про математику, бо учитель добре вихована людина; він знає, що з партнеркою не випадає розмовляти про менше цікаві речі... А рівночасно ученик VII. класу вклонився жінці професора історії, танцює з нею дуже гарно і старанно, забуваючи її своїми молодеческими ідеями та думками. І сам ректор добре бавиться і танцює. Наче хочє сказати: Сьогодні всі бавимось, ся школа. Це перерва в нашій праці; завтра працюємо знову! А ученики його розуміють. І люблять. І його і всіх учителів. Знають, що це їх приятелі.

Багато ще можна би говорити про цю зразкову школу. У асних сутеринах є усякі робітні з усяким приладдям, машини з усяким матеріалом для роботи. Для учениць є тут зразкова кухня, пральня, кімната плекання дітей. Та це ще не значить, що ученикам тут вступ заборонений. Навпаки, і для них улагоджують тут окремі лекції варення, прання і плекання малих дітей. Треба ще згадати гарні купальні і плавальний басен, а також простірну кімнату, де ученики їдять, другий сніданок.

Хоч школа приважує найбільшу вагу до того, щоб між учениками й учителями було якнайбільше довіри та щоб ученики вважали учителями своїми приятелями і дорадниками, то школа добре знає, що молодь потребує теж місця і нагоди, щоб виховано та без

присутності учителів могла собі вільно поговорити про свої справи взагалі. Тому то при школі є теж льокаль для сходін, ученицьких товариств. Тут самі ученики є своїми господарями, тут вони в спокою та у відповідній, погідній атмосфері можуть проводити вільні хвилини.

ДО ВІЗНИЦІ І ЗАРАЗ ДО ІЗ ВІЗНИЦІ ЗАРАЗ

Д-р Френсіс Е. Тавнсенд, 71-літній провідник руху за пенсії на старі літа, приїхав літаком до Вашингтону, щоб там почати відбувати 30-денну кару в'язниці, що на її він засуджений за те, що не послухав приказу палати послів. У Вашингтоні він застав уже підписану президентом Рузвелтом амнестію, в котрій президент каже, що Тавнсенд був достатньо покараний самим присудом на в'язницю. Тавнсенд у своїй заяві каже, що амнестія показує, що він мав слушність.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЬО ЙОРК, Н. Й.

3 доповіді професора суспільнознавства.

Заходом Українського Університетського Товариства в Нью Йорку відбувся в Міжнароднім Інституті 31. березня ц. р. доклад проф. соціології в South Dakota University,

Dr. L. E. Deets'a (що під цю пору робить дослід у Колумбійському університеті) про німецьких поселенців, т. зв. Hutterites, що мали свій початок у Моравії (тепер частина Чехословаччини) в 1528 р., жили в Україні в 1770—1873 р. і звідси прибули до Дакоти, де живуть до цього дня.

Бесідник в незвичайно живий, захопливий спосіб, заснував історичний перегляд життя, буття та звичай, німецьких поселенців. Іх устрій, ідеальний. Немає у них спорів, ні конкуренцій, ні боротьби між привидираннями, ні бажання вести самостійне (індивідуальне) життя. Одинична змагає зілляхся в життєвій цілості, громаді, й добро та набуток — це добро загальної. І частина й радість належить від щастя й добробуту громади. Солідарність і почуття єдності становить відносності підставу гармонійного життя, що повстало в критичних обставинах (вистір протестантської реформації) та розвинулось через посвяту й героїзм провідирів. (Jacob Huter, від котрого походить назва поселенців, був одним із перших, що помер на жертвеннику слави).

Далі, що було особливо цікаве, бесідник заявив, що він говорить до української молоді, тому, що гутерти жили в Україні й перебрали деякі форми та звичай з українського життя. Наприклад замішування в бджільництві, виріб напитуку, вечірні сходи дівчат та жінок, щобі прости, веселі гутірки та співу, варення борщу і т. п. Це все є, на думку бесідника, наслідок українців.

Прелегент жалувал, що історія захвала дуже мало даних про цей період. І тому він рад до збирання інформації з українських книжок та від самих членів Укр. Унів. Тов., що подавали матеріали про українську літературу, науку, мистецтво, звичай і обичаї.

Марія Лехицька.

Нажал.

— Пане, тут був під вашу неприсутність якийсь осібняк, зробив певольну авантюру і казав, що хоче вам усі кости поломати.

— А ти що відповів?

— Що мені дуже прикро, що вас нема!

МІХАЛ-Я. КОСЛОСКИ

ОБЕЗПЕЧЕННЯ І НЕРУХОМОСТІ (REAL ESTATE)

Публічний нотар. ... Моні ордеру Корабельні карти ... Європейські справи.

52 JONES STREET, NEWARK, N. J. Tel.: Mitchell 2-9394

СПРАВЖНІ СТАРОКРАЄВІ ПИСАНКИ

Ми щойно дістали з Галичини писанки гуцульського виробу, такі гарні, як ще ніколи. Почтою вислати за пізно, але українці з Нью Йорку й околиці можуть зайти до нас.

GALICIAN BAZAR

103 AVENUE A, (близько Седой Вулиці) NEW YORK CITY

У НАС УСЕ ЗНАЙДЕТЕ М'ЯСНІ ПРОДУКТИ НАЙВИЩОЇ ЯКОСТІ

НАША СВІЖА І ДИМЛЕНА ШИНКА, КОМБАСИ, УКРАЇНСЬКІ РУСЬКІ, ПОЛЬСЬКІ, УСЕ СВІЖЕ, М'ЯСО, ПЕРІЖНИХ РОДІВ БЕЗДОГАННО. Приймаємо замовлення на варення або печення м'яса на весілля й інші забави.

A. LUKASEY

200 AVE. "B" COR. 12th STREET NEW YORK CITY

ЗВІЙКИ (РОЛЬКИ) НА ПІЯНОЛЮ

знижено до пів ціни.

Замовте собі на ВЕЛИКОДНІ СВЯТА! (Листів в Сурмі можна набути).

86 Христос Воскрес за словами 50 ц.
85 Согласно (Воскресна) 50
84 В сильній надії, церковна 50
83 О Богородице (церковна) 50
82 Пречиста Діво (церковна) 50
81 Назарета (церковна) 50
80 О, хто, хто, Ніколая любить 50

НАРОДНІ ПІСНІ:

79 Козак віддихався 50
78 Соше пізенько 50
77 Ой ти, дівчино 50
76 Ой, у полі три кринички 50
75 Ой, ходили дівчина 50
74 Ся, верше мій, верше 50
73 Пісня про Петру 50
72 Марш Саломського 50
71 Поправим (весілля) 50
70 Українське весілля ч. II 50
69 Українське весілля ч. I 50
68 Біду собі купила 50
67 Гречанин 50
66 Ресука 50
65 Галичанка; О, Україно 50
64 Ой, видно село (стрілецька) 50
63 Заповіт Т. Шевченка 50
62 Любоні (пальці за словами) 50
61 Там за тихим за Дунаєм 50
60 Не пора, не пора 50
59 За Тебе, Україно 50
58 Хто бере 10 айюк, одну долемо даром. Хто візьме всі 28, дамо за 11 доларів. (Наша переслілка). Замовлення посилайте на адресу: 90.

SURMA BOOK & MUSIC CO., 317 E. 14th ST., NEW YORK, N. Y.

ЧИ ВИ НЕРВОВИ?

Знайдете полекшу на нерви, зворушення й неспокій, заспокоюч

KYLO

Sedative Tea Compound
проблема в америк. корині, кори й афі.
75 центів пачка.
Маємо на складі всього роду лічничі злілля.
S-KYLO LABORATORIES
105 — 3rd Ave., New York City.
(Пік оснований 1857.)

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y.

Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урадові години: рано від 10 до 12, ввечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

МИРОН ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Без ріжниць, як далеко поза Ньюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуговує шпир і чесна. — Office: 383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J. Phone: Essex 3-5347

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАІІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В БРОУК, БРОУКЛІН, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Ludlow 4-2568.

ІВАН БУНЬКО

Головний Український Удмуртський «Свобода» погребник по ціні так низькій, як \$150. Обслуговує найкраще.

JOHN BUNCO Licensed Undertaker & Embalmer 137 E. 5th ST., NEW YORK CITY. Nightingale Funerals as low as \$150. Telephone: Orchard 4-8088

КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКИЙ ХА- ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС «СВОБОДА».

Коли все успокоїлось і на дворі змовкло гарчання леопардів, Медек, чорний авільний, вийшов з келі. Кілька хвилин після того як він вийшов Джейн впустила до своєї келі Анету. Анета прискочила до Джейн і обняла її. Нагло вони вчули на коритарі стукіт, начеб повалився хтось на землю. Вслід за тим вбіг до середини Огдлі і закликав: «Джейн!»

Жінки ще не встигли зорентуватись куди він їх провадить, коли він знов заговорив: «Спішімось. Через тайний тунель я випроваджу вас у ліс». «Алеж на коритарі є сторож», перестерега Джейн. Огдлі відчинив двері і вказав рукою: «Він дивиться, але не бачить». Джейн придивилася йому краще і побачила як з плечей спливала йому кров. Він був мертвий.

Жінки затремтіли, але не роздумуючи довго подались за Огдлі. Тепер він являвся їм спасителем. А що далі буде, не знали. Та тут треба було виминати безпосередню небезпеку. А потім те, що наступить. За затаненням віддихом вони спішили крізь коритар. Нагло Огдлі зупинився і промовив: «Ось тут є вхід до скритого коритара».

Він напер на двері і вони відчинилися. Миттю Огдлі втонув в коритар, а за ним пустилися жінки. Та ледви вони зробили кілька кроків, як з обох сторін коритара висунулися в їх напрями чийсь руки. Вони схоплювали їх міцно за руки і одержу і не пускали далі. Джейн зрозуміла, що все скінчене, що вони зловлені і ударемнена всяка утеча.

ТАРЗАН НА РОЗШУКАХ

(138)